

Bijuterii de familie

Iulie torid... Vacanțele de vară ale copilăriei, petrecute cu părinții și bunicii, ne vor aminti mereu că cel mai frumos anotimp al vieții pe pământ rămâne copilăria. Dar vara se va încheia prea repede și copilăria la fel.

„Copilăria este o lume de miracole și de uimire a creației scaldate în lumină, ieșind din întuneric, nespuse de nouă și proaspătă și uluitoare. Copilăria se termină atunci când lucrurile încetează să ne mai mire.“ (Eugene Ionescu)

Dragi cititori ai Jurnalului interregional „Banatul”, puteți afla cele mai noi știri utilizând Aplicația digitală „Banatul”.

Aplicația digitală „Banatul”, prin intermediul căreia informația ajunge instantaneu la cititori, este prima aplicație mobilă din România, care pune la dispoziția primărilor o modalitate modernă și rapidă de informare a cetățenilor în orice parte a lumii s-ar afla ei. Aplicația este un produs 100% „made in Banat”, disponibilă, în mod gratuit, pe telefoanele mobile.

Cuvântul ierarhului

Unde veți fugi de la fața lui Dumnezeu, bogaților nemilostivi?

† IOAN al Banatului

Fraților, Hristos ne-a învățat pe Golgota cum să murim, cum să răbdăm, pe cine să iubim și să-i iubim chiar și pe vrăjmași. Cum să murim?! Împăcați cu semenii noștri. În mormânt ne-a învățat cum să înviem și că giulgiurile în care vom fi înveliți vor rămâne aici, neluând cu noi nimic. Ne-a mai învățat Hristos că mormântul nu este casa veșniciei noastre, ci doar o poartă spre Împărăția iubirii lui Dumnezeu. Ne-a mai învățat Hristos să nu ne fie teamă atunci când vor pune peste mormântul nostru o piatră grea, că El va ridica acea piatră, când va veni întru slava Sa, înconjurat de cetele îngerești (cf. Matei 25, 31).

Unora le este frică de Înviere mai mult decât de moarte. Unde veți fugi de la fața lui Dumnezeu, bogaților nemilostivi, vărsătorilor de sânge nevinovat, cei care semănați oase în pământ, asupritori ai orfanilor și ai văduvelor? În întuneric! Și acolo o să vă ajungă lumina Învierii lui Hristos și se vor vădi ale voastre fărădelegi. Vă veți ascunde în uitare, dar și cartea uitării voastre va fi deschisă în Ziua cea mare a Judecării.

Fraților, dacă am nedreptățit pe cineva, să întoarcem împătrit ca Zahau, dacă am grăit de rău pe fratele nostru, să-i cerem iertare, dacă am fost iubitori de sine, să-l îmbrățișăm pe fratele nostru și să-l ajutăm la vreme de cumpănă a vieții lui. Dacă vom împlini acestea, vom arăta semenilor că noi credem în Înviere și în Evanghelia lui Iisus Hristos.

Frații mei, cu ce credeți că ar fi bine să ne hrănim inimile? Cu Sângele lui Hristos sau cu deșertăciunile din viața aceasta pământească, atât de felurite azi? Să nu fie!

Lașii mor de mai multe ori, iar vitejii, o singură dată. Hristos a murit o dată, iar Lazăr, de două ori: întâi în Betania, a doua oară în Cipru. Veți zice: Noi de câte ori murim? De câte ori cădem în grele păcate. Am ajuns să trăim în această viață o moarte vie.

Doamne, Iisuse Hristoase, Cel ce cu moartea pe moarte ai călcat, calcă și moartea cea vie a sufletelor noastre!

De unde am putea să luăm Pâine și Lumină în această viață, de la Cine, dacă nu de la Hristos, Cel ce S-a jertfit din iubire pentru om?! Și-a dat viața Sa pentru noi și ne-a împărtășit atunci, pe Cruce, cu fiecare picătură de Sânge, viața din viața Sa, ca noi să dobândim viața veșnică pe care o pierduserăm pe cărarea păcatului.

Iubiți frați, să rămânem în nădejdea învierii noastre, care își are izvorul în Învierea lui Hristos Domnul. Cei care nu credeți în Înviere, să știți că nu vă veți putea ascunde într-un mormânt, sub o lespede grea de marmură; și pe aceea o va ridica Iisus Hristos. Nimeni nu se va putea ascunde de Învierea cea de obște. Să ne chivernisim viața întru neadormită trezvie, trăind în noi Evanghelia lui Hristos Cel Înviat.

Fraților, semănați lumină din lumina Învierii lui Hristos și din a Lui Sfântă Evanghelie și să păzim de orice întinare nevăzutul din noi. Iubite frate, creștine, când plângi cu lacrimi de pocăință, să știi ca acestea înrouează crinii cerului.

Iubiților, rămâneți în pacea, în dragostea și în dreptatea lui Hristos Cel Înviat!

„Unul dintre cele mai frumoase proiecte pe care le-am implementat și care este în proporție de 90% realizat este chiar modernizarea rețelei stradale în comuna Nițhidorf cu satele aparținătoare!”

Dănuț DRĂGHICI - Primar al comunei Nițhidorf

Nu poți trece prin Nițhidorf fără a te duce cu gândul la Herta Müller, scriitoarea născută aici în 17 august 1953 și care, la vârsta de 56 de ani, dobânda Premiul Nobel pentru literatură. În semn de aleasă prețuire, în satul nașterii sale se păstrează, la școală, documentele sale școlare, Herta Müller fiind absolventă a promoției anului 1968. Această așezare, locuită la începuturile ei de vorbitori de limbă germană, poartă numele contelui Kristóf Niczky, cel care a pus piatra de întemeiere a Nițhidorfului. Pentru cei care nu au mai trecut pe aici de câțiva ani, dacă vor reveni, vor avea plăcuta surpriză de a vedea o comună încadrată elegant în coordonate europene, de către un tânăr, foarte tânăr primar cu vechi state, totuși, în activitatea administrativă. Un primar pe care Jurnalul interregional „Banatul”, îl promovează cu bucurie în cele patru județe în care este prezent cu consecvență lunară. Pe dânsul și, evident, comuna pe care atât de bine o gospodărește.

Domnule primar Dănuț Drăghici, cum ați reușit să asfaltați drumurile din comună în acești ani de mari restricții, atât economice, cât și sanitare?

Muncind, fără falsă modestie, muncind. De altfel, eu mă aflu de ani buni în primărie trecând și prin funcția de viceprimar, astfel că am înțeles de mult timp că într-o primărie, ca primar, trebuie să faci mult, foarte mult, ca oamenii să vadă chiar mai puțin decât ai făcut.

De ce spuneți asta?

Pentru că sunt anumite lucruri ce nu se arată vederii, cum ar fi pregătirea proiectelor, a documentației pentru obținerea fondurilor necesare, ori asta nu se vede, dar ia multe, foarte multe ore de muncă. Nu ore, zile și luni, dacă amintim și de muntele birocrăției pe care îl avem în față și îl tot pomenim, atât eu, cât și colegii mei.

Dacă vorbim de proiecte, care din ele v-a dat nopți de insomnii?

Acela privind modernizarea rețelei stradale.

De ce?

Din multe pricini, dar mai ales că era extrem de necesar consătenilor mei. Un proiect, unul dintre cele mai frumoase proiecte pe care l-am implementat și care este în proporție de 90% realizat este deci, chiar modernizarea rețelei stradale în comuna Nițhidorf cu satele aparținătoare.

Cum ați reușit finanțarea lui?

E un proiect finanțat prin PNDR 2. Este vorba de 10 kilometri și 200 de metri de asfalt.

Și prețul?

Aproape două milioane de euro. E o realizare extraordinară pentru comuna noastră, fiindcă avem străzile asfaltate în satele aparținătoare și suntem în faza finală.

Felicitări!

Vă mulțumesc!

Domnule primar, cu adevărat, precum se vede, ați acordat un interes special acestui proiect. Și tot precum se vede, spre binele

comunei și al consătenilor dumneavoastră, l-ați dus la bun sfârșit. Vor trece anii și cei ce vor veni vor spune: «În comuna asta s-a născut Herta Müller, dar drumurile le-a făcut Dănuț Drăghici!»

M-aș bucura să fie așa, înseamnă că nu fac degeaba umbră pământului. Domnule Apostol, pentru o localitate care dorește să se dezvolte, era imperios necesar un asemenea proiect amplu și foarte util. Oamenii, când vor să investească și să construiască o casă, prima dată se interesează dacă au drum și rețea de apă și canalizare. Acestea sunt lucruri prioritare, pe care cetățenii le urmăresc atunci când vor să își facă o casă în mediul rural. Ceea ce au în mediul urban vor să aibă și în mediul rural. De fapt, este firesc să fie așa, fiindcă toate acestea țin de civilizație, iar dacă vrem să fim o localitate europeană modernă este obligatoriu să avem asemenea rețele în comună. Uniunea Europeană insistă pe modernizare și progres. Așadar, asta dorim și noi să facem. În condițiile date, întreaga comună este asfaltată, ne-au rămas de făcut marcajele și semnele de circulație, să le amplasăm la locurile lor. Mai este de făcut pe ici colo și câte un retuș.

Nu vreau să închei acest dialog cu dumneavoastră fără a vă întreba, că tot ați amintit de oamenii care atunci când vor să investească în comună ori să construiască o casă aici, prima dată se interesează dacă au drum și rețea de apă și canalizare.

Adevărat.

Ei, există interes din partea cetățenilor de la oraș de a-și face case în comuna Nițhidorf?

Desigur, există interes, mai ales acum că avem rețeaua de drumuri modernizată. Deja s-au achiziționat trei - patru case în comună de când avem asfalt pe arterele publice. Au venit din Timișoara să își cumpere case, fie de locuit, fie de vacanță, dat fiind faptul că orașul e copleșit. Domnule Apostol, vreau să se știe că la Nițhidorf pot găsi oricând un loc de casă toți cei care doresc să se bucure de liniște, de aer curat, de vecini de omenie și de o infrastructură uneori mai bună decât la oraș.

Din cartea de istorie a comunei Nițhidorf

Pentru cititorii noștri din alte județe, precum și pentru viitori investitori, amintim că în 1370, comuna Nițhidorf de azi este menționată cu numele de Kutus sau Kwtus, urmele unei așezări medievale fiind descoperite pe Dealul Schlossberg sau Dealul Cetății. ♦ La 1410 - apare ca o anexă a parohiei Dubozului. ♦ Între anii 1784 și 1786 are loc colonizarea șvabilor, localitatea fiind numită de atunci Nițhidorf de șvabi, în cinstea celui care i-a colonizat, prefectul conte Cristofor Niczky, dar și Nichișoara, de români. La început au fost colonizate doar 200 de familii. Originea coloniștilor a fost din Lorena, Alsacia, Șvabia, Luxemburg, Pădurea-Neagră ori Silenzia. Mai târziu au venit și din Ungaria de azi și Boemia. ♦ În anul 1785 are loc colonizarea germană la Blajova, sat aparținător, care în sec. XIX ajunge în posesia lui Francisc Wettel, care ridică acolo un conac, ce exista încă în perioada interbelică. ♦ În 1850 populația localității Nițhidorf era de 1.415 locuitori, cu 299 de copii de vârstă școlară, din care frecventau școala 235 de elevi. ♦ La începutul secolului XX populația satului număra 3394 de locuitori, din care 2167 germani, 1141 români, 60 maghiari, 26 alte naționalități. ♦ Merită consemnat și faptul că în anul 1913 așezarea Blajova se numea Balasz, iar Dubozul a primit numele de Teesdoboz. ♦ După Unire, în 1925, Nițhidorful avea 2.266 de locuitori. ♦ Anul 1930 a fost marcat de un incendiu puternic, care a distrus celebra moară din Nițhidorf. ♦ După Revoluția din 1989, la Nițhidorf încep să se așeze ucrainenii din Moldova și Ardeal.

Pe-asta o știți?

În ultimii 30 de ani, prin guvernele României s-au perindat 422 de miniștri. Mai mulți decât locuitorii multor comune din România. Atât de mulți încât oamenii au obosit să-i mai evalueze pe cei care ajung în aceste funcții. Numirea unui ministru a devenit exclusiv o afacere politică, negociată în spatele ușilor închise și tranzacționată după cum o dictează interesele de partid. Scârbiți, cetățenii s-au întors cu spatele, au dat din mână a lehamite și și-au văzut mai departe de viață.

Pagină realizată de
Ciprian Octavian APOSTOL

Când școala era școală... chiar și pentru beizadele

Prof. dr. Dumitru TOMONI

Examenul de bacalaureat, pe care îl susțin zilele acestea absolvenții de liceu, nu a fost străin nici tinerilor de sânge albastru din cadrul Casei Regale a României. Este și motivul pentru care Complexul Muzeal Național Neamț realizează un arc peste timp, aducând în atenția publicului câteva informații, valoroase din punct de vedere istoric, cu privire la modul în care a fost evaluat, la probele acestui tip de examinare, Principele Carol, acum mai bine de un veac.

Din „Cartea de aur”, lucrare publicată cu ocazia celebrării a 70 de ani de la întemeierea Dinastiei Române și aflată în colecția Muzeului de Istorie și Etnografie Târgu Neamț, aflăm că examenul de bacalaureat a avut loc între 26-29 iunie 1912, la Castelul Peleşor. În prima zi de evaluare, au sosit la Sinaia toți profesorii care formau comisia de examinare, instituită în mod oficial de Ministerul Instrucțiunii Publice. La desfășurarea examenului au luat parte Principele Moștenitor Ferdinand și Regele Carol I, care, interesat de pregătirea strănepotului său la toate disciplinele, a adresat în fiecare zi cele mai grele întrebări. Răspunsurile elevului Principe au impresionat prin exactitatea lor, demonstrând că „de 17 ani preocupările sale au fost cu totul de folos”.

Pe data de 29 iunie, comisia a declarat examenul încheiat și s-a retras pentru a corecta probele în scris, revenind ulterior pentru a da citire următorului proces-verbal:

„Din ordinul M. S. Regelui, s-a hotărât ca, la sfârșitul anului școlar 1911-1912, Principele Carol, să fie examinat pentru absolvirea cursului liceal. M. S. Regele a binevoit a institui o comisiune de examinare, compusă din toți profesorii A. S. R. Principele Carol [...].

Comisiunea supunându-se ordinului M. S. Regelui, care dorea ca A. S. R. Principele Carol să depună un examen complet și amănunțit și ținând seamă, pe de altă parte, de faptul că A. S. R. în cursul studiilor Sale liceale, a urmat un program mixt real-modern, și-a orânduit lucrarea precum urmează:

I.A aplicat în totul prescrierile Art. 61 și următoarele din regulamentul școlilor secundare privitoare la examenul de absolvire al secțiunii reale.

II. Pe lângă cele patru probe scrise și una orală prevăzute de regulament, și anume: limba Română, matematicile, științele fizico-naturale, limba Franceză și dizertațiunea, comisiunea a mai expus pe A. S. R. Principele Carol, la o probă scrisă în Limba Germană și la o probă orală și extemporal din Filosofie și Istorie.

III. Imediat după terminarea fiecărei lucrări scrise, comisiunea a procedat în prezența M. S. Regelui și A. S. R. Principelui Ferdinand la examinarea și critica probelor scrise, cerând Principelui Carol să-și explice și să susțină, punctele esențiale ale lucrării [...].

Pe baza notelor obținute, tânărul Carol a fost declarat admis la „examenul de absolvire al secțiunii reale și a celei moderne”.

Complexul Muzeal Național Neamț pune la dispoziția publicului și două mărturii vizuale cu privire la acest eveniment important din viața viitorului Rege Carol al II-lea. În prima fotografie apar membrii Dinastiei

Române și profesorii care au format comisia de examinare, iar în cea de-a doua ilustrație putem observa rezultatele și media generală, obținute de Alteța Sa Regală Principele Carol.

(Muzeograf Renata Buzău)

MATERIILE	SCRIS	ORAL	MEDIA
Limba Română	8	10	9
Matematicile	8	9	8.50
Limba Franceză	8	10	9
Științele Fizico-Naturale	8	9	8.50
Limba Germană	9	8	8.50
Limba Latină	7	7	7
Dizertația din Istorie	—	10	10
Filosofia	—	10	10
			Media Generală 8.81

Restituiri

Darul vieții mele a fost un făgețean

Ilinca TOMOROVEANU

Astfel s-ar putea parafraza ceea ce Ilinca Tomoroveanu spunea de fiecare dată, că darul vieții ei e Traian Stănescu. Și că alături de el e fericită. N-a fost dragoste la prima vedere, cum se întâmplă de multe ori în lumea artistică, dar s-a dovedit că formula lor a fost mai convingătoare. Ilinca Tomoroveanu și Traian Stănescu s-au cunoscut cu mulți ani în urmă și, la început, erau doar prieteni. Iubirea lor s-a născut tocmai din revelația că au multe lucruri în comun. Treptat, a apărut o fascinație între ei și de-aici până la dragoste n-a mai fost decât un pas. Au fost împreună de o viață și mărturiseau, deseori, cu glas ferm, că n-ar mai fi putut trăi unul fără celălalt.

Au fost colegi de teatru, au avut prieteni comuni, s-au tot întâlnit în diverse cercuri, stăteau în același cartier și, urmare a tuturor acestor coincidențe, s-au îndrăgostit aproape brusc, deși după o lungă prietenie. Senzația în sine a survenit subit, a fost o pasiune care

s-a aprins deodată, pe terenul unei amicitii de substanță.

Cei doi actori, care au adunat peste trei decenii de căsnicie și o viață de prietenie și dragoste, locuiau într-o casă cochetă din centrul Bucureștilor. O casă plină de flori, de liniște, de cultură și pasiune.

Au dus o viață discretă, nu au atras atenția niciodată asupra existenței lor cotidiene, care, de altfel, s-a derulat în special între munca la teatru și casă. Au fost oameni retrași, liniștiți, Ilinca era o gospodină admirabilă și cultiva bucuriile familiale clasice. Printre ele, gastronomia tradițională era un reper drag familiei. Traian era dependent de minunățiile pe care le gătea soția lui, ea prepara atât bucate românești clasice, cât și sortimente din bucătăria internațională. Când ieșeau în lume, o făceau

cu ocazia evenimentelor culturale, în special. Acelea erau locurile unde cei doi puteau fi văzuți cel mai des.

Acceptau cu greu să vorbească despre viața lor de cuplu, fiindcă aveau senzația că nimic spectaculos din această structură nu atrage atenția publicului, deci nu aveau motive de confesiune la scenă deschisă. Se considerau cei mai obișnuiți oameni de pe pământ, asta grație unei modestii perfecte, care i-a marcat dintotdeauna.

Poate că izolarea de gălăgia mondenă a fost și aspectul care i-a ajutat să rămână împreună. Și-au apărat relația de orice inconvenient și s-au obișnuit să-și dea suficientă libertate de exprimare unul altuia, cât să nu se simtă constrânși și sufocați de ceva. E o rețetă care, în cazul lor, a funcționat impecabil.

Pagină coordonată de Mircea Cristian ARON

Transport verde la Jimbolia

În data de 1 iulie 2022, s-a lansat sistemul de transport public gratuit în Jimbolia, realizat prin intermediul proiectului „Transport verde - promovarea mobilității sustenabile în orașele înfrățite

Jimbolia și Mórahalom”, acronim E-Transport. În cadrul acestuia, orașul Jimbolia a achiziționat două microbuze electrice, care vor circula pe o rută prestabilită, conform unui orar. Acesta este finanțat în cadrul Programului Interreg V-A România-Ungaria.

Microbuzele vor circula cel puțin 5 zile pe săptămână, între orele 7.00-17.00, pe o rută prestabilită. Serviciul public de transport va funcționa gratuit pe perioada de implementare a proiectului, adică un an de zile.

Pe lângă traseele locale, se organizează deplasări la partenerul de proiect din Mórahalom, Ungaria, cel puțin o dată pe lună.

Excursiile organizate la Mórahalom au rol de test și vor fi utilizate pentru activitatea

de sensibilizare a publicului, dar și pentru asigurarea vizibilității proiectului.

Prin acest proiect, Jimbolia face un pas important către ridicarea standardelor de viață a locuitorilor, prin asigurarea transportului public gratuit și nepoluant.

Știri pe scurt

Simpozionul Internațional de Artă „Stefan Jäger”

În perioada 11-19 iunie 2022, Jimbolia a fost gazda celei de a zecea ediții a Simpozionului Internațional de Artă „Stefan Jäger”. Artiștii prezenți, atât români, cât și din alte țări europene, au utilizat ca loc de creație curtea Clubului Copiilor. De-a lungul șederii în orașul Jimbolia, artiștii veniți din diferite țări au avut ocazia să cunoască frânturi din istoria locală și să se lase purtați de inspirația creatoare. Proiectul a fost susținut de Primăria și Consiliul Local Jimbolia.

Tabără ecologică

În perioada 11-12 iunie 2022 a fost organizată o tabără ecologică la Jimbolia în cadrul proiectului ECOLAKES. Tabăra a adunat 40 de participanți, elevi de clasele V-VII din ambele țări, însoțiți de cadre didactice și a durat două zile. În cadrul acestei tabere au fost susținute prelegeri de către experți în acest domeniu și au fost vizitate obiectivele locale de mediu ale partenerului. La final a fost organizat un atelier de lucru ca instrument demonstrativ privind cunoștințele acumulate de către elevii participanți.

atelier de lucru ca instrument demonstrativ privind cunoștințele acumulate de către elevii participanți.

Promovare în liga a IV-a

Sâmbăta, 26 iunie, echipa de fotbal ASC FC Unirea Jimbolia a susținut un meci, în deplasare, cu echipa Voința Valcani. În cadrul acestui meci, jimboliienii au câștigat cu scorul de 6-1. Astfel, echipa din Jimbolia a promovat în liga a IV. Felicitări jucătorilor jimbolieni!

Talent show

În luna iunie, la Casa de Cultură a Orașului Jimbolia s-a desfășurat un concurs de talente organizat de Team four alături de Consiliul Elevilor Liceului Tehnologic Jimbolia. În cadrul acțiunii, elevii de liceu au prezentat momente de interpretare vocală, dans, au cântat la instrumente precum saxofon, taragot ori pian.

Rubrica bisericii

Sfaturi pentru o viață creștină

- Primește criticile cu recunoștință și pune-le la încercare cu atenție.
- Dă sfaturi doar dacă îți sunt cerute sau când este de datoria ta să o faci.
- Nu fă altora nimic din ceea ce ar putea sau ar trebui să facă ei înșiși.
- Realizează un program zilnic de activități, evitând capriciile.
- Fii milostiv cu tine și cu ceilalți.
- Să nu ai alte așteptări decât aceea de a fi ispitit cu sălbăcie, până la ultima răsuflare.
- Concentrează-te exclusiv asupra lui Dumnezeu și asupra luminii, iar niciodată asupra întunericului, asupra ispitelor și asupra păcatului.
- Suportă cu seninătate, desigur, din dumnezeiasca milostivire, faptul că vei fi pus la încercare tu, cu toate greșelile tale.
- Când cazii, ridică-te imediat și ia-o de la capăt.
- Cere ajutor când ai nevoie de el, fără teamă, nici rușine.

Din albumul Asociației Primarilor din Banatul Istoric

O poză cât două județe, astfel s-ar putea prezenta în fonoteca Asociației Primarilor din Banatul Istoric această imagine ce păstrează în cadrul ei patru primari din Timiș și Arad. În mijloc, edilul orașului Jimbolia, domnul Darius Adrian Postelnicu, membru fondator al asociației, alături de președintele Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, Vasile Todî, în costum de culoare închisă. Să mai spună cineva că presa nu poate fi prietenoasă... (Buziaș, iunie 2022)

Pagină coordonată de Ana-Maria LAZĂR

„Mi-e drag să stau cu oamenii comunei mele!”

Ion Iacob DAMIAN - Primar al comunei Vermeș

Început de vară, la ieșirea din Timișoara, cartiere noi, vile imense construite în pustiul câmpiei fără niciun pom în vorețul lor. Într-o cameră vor locui proprietarii, celelalte vor rămâne goale, copiii vor pleca, iar cei doi rămași, îmbătrânind, își vor târa tot mai greu pașii prin camerele goale ale acestor coșmaruri arhitectonice. Cu un minimum de efort de imaginație, pot auzi constatarea tristă a unuia din cei doi părinți: „De haram a fost, pe apa sâmbetei se duce. Eh, mama ei de viață.” Uit la intrarea în Vermeș mizeria Timișoarei, aici gospodăriile sunt înecate în verdeață, în umbra maiestoaasă a arborilor, în bucuria gospodărilor. Ajunsă la întâlnirea cu domnul primar Damian și, amintindu-mi că la Ersig am zăbovit admirând cea mai veche biserică de lemn a județului Caras-Severin, îl întreb:

Domnule primar, cât costă procesul de restaurare al bisericii din Ersig?

Aproximativ 4 milioane de lei. E vorba de un proiect derulat la „POR”, o investiție extrem de importantă, gândiți-vă că vorbim de o biserică monument istoric, o construcție cu o vechime de mai bine de 300 de ani!

O investiție și o lucrare serioasă!

Evident, investiția totală se ridică undeva la 700.000 de euro.

Și contribuția administrației care este?

Contribuția primăriei fiind de 2%, o sumă mare pentru o comună așa de mică cum este Vermeșul. În ce privește lucrarea de care ați spus, da, este o lucrare complexă, având în vedere lucrările, atât la fundație, cât și la acoperiș și la pictura interioară. Și, îmi doresc ca și prin intermediul Jurnalului interregional „Banatul”, cât și al Aplicației mobile „Banatul”, să promovez ca obiectiv turistic această biserică, ținând cont de vechimea și frumusețea ei.

Domnule primar, înainte de a vorbi despre proiectele dumneavoastră, unele aflate pe diverse programe de finanțare și cunoscându-vă, din vorbele consătenilor dumneavoastră, ca un bun și inimos veterinar...

Te rog să nu mă întrebi de dispensarul veterinar.

Ba, tocmai despre el vreau să aflu...

Domnule Jebelean, reabilitarea acestui dispensar reprezintă una din prioritățile activității mele. De ce nu s-a rezolvat până acum? Așa după cum știu bine și consătenii mei, problema este că această clădire se află pe terenul ADS-ului, la fel ca sediul Poliției. Ori, trebuie înțeles că într-o astfel de situație legea nu îmi permite să fac nicio investiție.

Să așteptăm atunci să se schimbe legea!

Am înțeles că acum se modifică legislația, ca să le putem lua noi, la primărie și, astfel, să am o bază legală să investesc în ele. În cazul Poliției, sediul poliției se află într-o stare acceptabilă, dar oricum este în centru și ar mai trebui ceva făcut și acolo.

Domnule primar, este adevărat că și acum răspundeți „prezent” la orice chemare a consătenilor dumneavoastră atunci când au un animal beteg?

Desigur, profesia mea este aceea de veterinar, ales ca primar am înțeles că această demnitate reprezintă o funcție vremelnică, nu o meserie. Da, merg și acum la consultații, atunci când oamenii mă solicită, dar mai mult pentru intervenții mici, că nu pot să continui un tratament de trei sau de cinci zile.

Vă place să stați cu oamenii!

Mi-e drag să stau cu oamenii comunei mele. Mă cunosc cu toată lumea din comună, dar când intră pe ușa primăriei îi simt că au o rețineră că vin la primărie. Însă, atunci când merg eu la ei acasă și, vorba aia, stau pe scaunul acela mic, altfel este discuția. Când vin ei la primărie au o rețineră, deși suntem prieteni, dar alta e când merg eu la ei. Și merg cu drag, nu mi-e rușine și nici greu, până la urmă asta mi-e meseria, sunt veterinar.

Câți ani ați profesat ca veterinar?

Ei, am lucrat 21 de ani ca veterinar!

O viață de om, domnule primar!

Da, aproape o viață de om.

Vă uitați, discret este adevărat, dar v-ați uitat la ceas.

Am o întâlnire programată la Reșița și nu aș vrea să întârzii.

Atunci, vă propun să lăsăm interviul pe care îl doresc dedicat proiectelor dumneavoastră pentru următoarea întrevvedere.

Așa să facem!

Epigrame cu autori celebri - Marin SORESCU

La înființarea căminului de studenți „Carpați”, din Iași

Mor prin munți, la vânătoare
Zeci de mii de căprioare.
Bine c-au făcut, din milă
Și un loc pentru... prăsilă.

Ce îi așteaptă în continuare pe angajați în 2022

Îată care sunt zilele libere pentru sărbătorile legale prevăzute în Codul Muncii: 11 iunie (miercuri) – Ziua Copilului; 12 iunie și 13 iunie (duminică și luni) – Prima și a doua zi de Rusalii; 15 august (luni) – Adormirea Maicii Domnului; 30 noiembrie (miercuri) – Sfântul Andrei; 1 decembrie (joi) – Ziua Națională a României; 25 și 26 decembrie (duminică și luni) – Crăciunul. Acordarea zilelor libere se face de către angajator. În situația în care zilele de sărbătoare legală în care nu se lucrează se suprapun peste zilele de repaus săptămânal, de regulă sâmbătă și duminică, zilele libere se acordă în zilele care succedă celor de repaus săptămânal.

Vouchere în valoare de 250 de lei pentru pensionari

După cum a anunțat Marius Budăi, Ministrul Muncii, voucherele de 50 de euro vor intra pe cardurile persoanelor din categoriile vulnerabile și vor putea fi folosite pentru a achiziționa alimente sau mese calde. Astfel că peste 2,3 milioane de persoane vor primi voucherele pentru alimente, periodic, mai exact o dată la două luni. Valabilitatea acestor tichete e de un an de zile. Vor putea beneficia de aceste vouchere de la stat pensionarii ale căror pensii sunt sub 1500 de lei pe lună. Suma alocată este de 50 de euro per persoană, o dată la două luni. Cardurile vor putea fi folosite pentru achiziționarea de alimente, dar și de mese calde, de la restaurantele care au contract cu statul.

Părinții copiilor cu vârsta maximă de 12 ani inclusiv pot beneficia de zile libere de la locul de muncă

Potrivit unui proiect de lege adoptat de camera deputaților, părinții pot sta acasă cu copiii școlari în situația limitării sau suspendării activităților didactice care presupun prezența fizică în unitățile de învățământ, ca urmare a răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2, precum și părinților sau reprezentanților legali ai copilului cu handicap grav neșcolarizat sau care au în îngrijire, supraveghere și întreținere persoana adultă încadrată în grad de handicap sau în grad de handicap grav cu asistent personal, în condițiile limitării sau suspendării serviciilor de zi de care acestea beneficiază.

Pagină coordonată de Iosif JEBELEAN

„Noroc că mai avem biserica și școala, că altfel eram pierduți de mult!”

Petru CAREBIA - Primar al comunei Coșteiu

Coborând de pe autobandă, venind din Vatra Regală spre Lugoj, trec prin satele Coșteului în zi de duminică. Soarele arde tărășor; ferestrele caselor erau larg deschise; ici-colo mai vedeai pe câte unul spălându-se în fața prispei; dincoace o fată își împletea coșite; dincolo, un altul își scutura straietele de duminică după o săptămână de ședere în dulap; prin alte părți cete de oameni porneau la drum: maci roșii, ai fi zis, crizanteme galbene, înflorind în dreptul caselor. Și așa treceau cu toții, neveste gătite, fete, copii, bărbați... Toți se îndreptau spre biserică, pe drumurile deasupra cărora oglindea soarele ca un taler de aur, de îți lua ochii. În ziua următoare reveneam pentru un interviu cu domnul primar...

Domnule primar, ne revedem după nici trei săptămâni de la întrunirea membrilor Asociației Primarilor din Banatul Istoric.

Da, a fost o întâlnire frumoasă, bine organizată și, mai mult decât atât, necesară după o lungă perioadă de restricții privind adunările.

Sunteți unul din stâlpii acestei asociații, fiind, de altfel, gazda la fondarea ei.

Este adevărat, cu ani în urmă, am găzduit în comuna Coșteiu adunarea primarilor care au aderat la înființarea acestei asociații, erau peste 40 de edili atunci, acum membrii asociației sunt mult mai mulți, numărul lor s-a dublat, sunt primari din patru județe și perspectivele care se deschid acum mă fac să cred că această asociație are un drum prosper de parcurs. De pildă, unul din obiectivele sale și mi se pare cel mai important tocmai pentru că nimeni până acum nu i-a acordat atenția cuvenită, este prevăzut în proiectul asociației privind revitalizarea activităților culturale în Țara Banatului. Degeaba ai drumuri și canalizare, supermarketuri și mașini în dreptul fiecărei case, dacă crește îngrijorător numărul analfabeților funcționali. Vorba colegului dimitale, prietenul nostru drag, Vasile Todî, care spunea la recenta întâlnire: „Avem în Banat Cămine Culturale impunătoare ca niște adevărate Case de Cultură, dar copiii satelor noastre nu au văzut demult, ori poate niciodată un teatru de păpuși în satul lor.” Și avea dreptate, trebuie să oferim și altceva decât manele și telenovele.

Domnule primar, vă doresc succes și sunt bucuroasă să aflu că mai există în țara asta o instituție care se ocupă și de înălțarea spirituală a acestui neam.

Doamnă Laura, au trecut trei decenii de la revoluție și, din punct de vedere sufletesc și educațional, ne aflăm încă într-un deșert. Noroc că mai avem biserica și școala, că altfel eram pierduți de mult.

Domnule primar, chiar dacă timpul ne zorește, vreau să aflu ceva și despre un proiect interesant privind construcția pistelor destinate bicicliștilor în comuna dumneavoastră.

Este un subiect care privește un lucru ce ține de civilizație și este unul care se află de mult în atenția mea, astfel că s-a aprobat recent

participarea comunei Coșteiu în cadrul proiectului „Amenajare piste de biciclete între localitățile Coșteiu și Țipari”.

Despre ce distanță va fi vorba?

Despre 3,2 kilometri.

Despre impozite ce-mi puteți spune?

Recent s-a aprobat indexarea nivelurilor impozitelor și taxelor locale care, conform hotărârii luate, constau într-o anumită sumă în lei sau care sunt stabilite pe baza unei anumite sume în lei, a taxelor speciale, precum și limitele amenzilor care se fac venit la bugetul local, aplicabile în anul 2023, cu rata inflației de 5,1 %.

Despre majorări?

Pentru anul 2023, impozitele și taxele locale pe raza comunei Coșteiu se majorează cu rata inflației de 5,10 %, față de cele din anul 2022, astfel impozitul sau taxa pe clădiri, impozitul sau taxa pe teren și impozitul pe mijloacele de transport sunt creanțe fiscale anuale, care se plătesc în două rate egale, până la 31 martie și 30 septembrie inclusiv.

Pentru neplată?

Pentru neplata la termenele stabilite contribuabilii datorează majorări de întârziere.

Este de un real interes pentru cititorii noștri să afle și ce avantaje au dacă achită anticipat aceste taxe. Îmi puteți spune?

Desigur și mă bucur că ați ales și această întrebare, ei, bine, în cazul contribuabililor persoane fizice, pentru plata cu anticipație până la data de 31.03.2023 a impozitului pe clădiri, a impozitului pe teren și a impozitului pe mijloacele de transport, se acordă o bonificație de 10%.

Și în cazul firmelor?

În cazul contribuabililor persoane juridice, pentru plata cu anticipație până la data de 31.03.2023 a impozitului pe clădiri, a impozitului pe teren și a impozitului pe mijloacele de transport, se acordă o bonificație în cuantum de 5%.

Domnule primar, vă mulțumesc!

Și eu vă mulțumesc, dorindu-vă numai bine!

Transparență administrativă

● **Hotărârea nr. 54 din 30.06.2022** privind aprobarea Statutului comunei Coșteiu, județul Timiș.
● **Hotărârea nr. 55 din 30.06.2022** privind depunerea la Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației a proiectului, „Amenajare piste de biciclete între localitățile Coșteiu și Țipari, comuna Coșteiu, jud. Timiș.”
● **Hotărârea nr. 56 din 30.06.2022** privind aprobarea indexării nivelurilor impozitelor și taxelor locale care constau într-o anumită sumă în lei sau care sunt stabilite pe baza unei anumite sume în lei, a taxelor speciale precum și limitele amenzilor care se fac venituri la bugetul local, aplicate în anul 2023.
● **Hotărârea nr. 57 din 30.06.2022** privind stabilirea impozitelor și taxelor locale pentru anul 2023.
● **Hotărârea nr. 58 din 30.06.2022** privind bugetul local, rectificarea nr. 1, al comunei Coșteiu pe anul 2022.
● **Hotărârea nr. 59 din 30.06.2022** privind aprobarea Regulamentului intern privind organizarea procedurilor de atribuire prin achiziție directă.

Simple deșertăciuni

Ion CRISTOIU

Pentru un intelectual adevărat, funcțiile, privilegiile sociale și materiale sunt simple deșertăciuni. Importantă, fundamentală e opera. Adică ceea ce rămâne după tine. E un adevăr pe care, în istoria culturii românești, l-a știut Eminescu. Un alt geniu al acestei țări, care a refuzat onorurile pământești a fost și Emil Cioran. E un adevăr pe care nu-l știu pițifelnicii culturali de azi. Emil Cioran ar trebui să fie pentru ei și pentru alții asemenea lor un exemplu. Ar trebui...

Micile tragedii

O scenă din Faust

Aleksandr PUȘKIN

Faust: Mă plictisesc!
Mefistofel: Destinul, Faust!
Și oamenii nu îndrăznesc
Să-ncalce legea asta crudă:
De lene multă sau de trudă
Cei ce trăiesc se plictisesc
Că-s blânzi sau se întrec cu gluma,
Că beau sau numai se-ncrețesc,
Că huzuresc sau rabdă numa'-
Toți cască și o duc cumva,
Iar groapa stă căscând și ea.
Deci cască!

În atenția șoferilor recalculanți

Polițiștii s-au confruntat cu numeroase incidente, în care șoferii au devenit agresivi în timpul controalelor.

Astfel că amenzile se dau în funcție de activitatea contravențională a persoanei recalculante, iar în funcție de situație sunt prevăzute de OUG 195 / 2002 rep., dar și de Legea nr. 61/1991, fiind prevăzute sancțiuni între 200 de lei și 6000 de lei, plus alte măsuri de coerciție, potrivit polițiștilor.

Pagină coordonată de Laura Cristina MIRCEA

„Sunt bucuros că tinerii mei consăteni, plecați la lucru în alte țări, se reîntorc acasă investind câștigul dobândit!”

Ioan Cristian CARDAȘ - Primar al comunei Victor Vlad Delamarina

Cobor spre comuna poetului, din Banatul de munte, în stânga și în dreapta mea, nu departe, pădurea răsărea în albeața amiezii toride, ca un zid verde-întunecat, uriaș, de trunchiuri dese, prin care se deslușeau hăuri de umbră cufundate într-o tăcere celestă. Era o pădure uriașă, înaltă, de nepătruns; se întindea brad lângă brad, nemărginită, atât de falcică, de strânsă și de țeapănă, că arborii profilați în penumbra bolților verzi-sure păreau niște coloane gigantice. Imaginea ei am păstrat-o mult timp după întâlnirea cu edilul comunei.

Domnule primar, în rândul trecut îmi spuneți că se vor relua activitățile culturale-artistice pe raza comunei dumneavoastră și iată că „rugile” au fost din nou prezente ca pe vremuri.

Da, și sincer vorbind, m-a bucurat acest fapt pentru că el marchează sfârșitul unei perioade lungi, aproape trei ani de interdicții de toate felurile, datorate unei pandemii cum de mult nu a cunoscut lumea.

Cum s-a desfășurat ruga?

Rugile mai bine zis, pentru că la noi s-a deschis, ca să spun astfel, sezonul rugilor, atât în centrul de comună, cât și în satul aparținător Visag în aceeași zi sfântă de Rusalii. Cât privește desfășurarea acestei sărbători cu tradiție în Banat, pot să spun că în ceea ce privește aportul, implicarea primăriei în buna desfășurare a sărbătorii, ne putem declara mulțumiți. Pentru că, atunci când spun asta, mă gândesc mai ales la ecoul pe care l-am întâlnit, vis-a-vis de susținerea acordată de primărie în rândul consătenilor mei și vă asigur că a fost unul de apreciere reală. Dincolo de asta, ambele manifestări s-au desfășurat în parametrii bunului simț și al politeții, care caracterizează cetățenii comunei noastre. Nu au existat evenimente nedorite și acest fapt ne bucură.

Chiar dacă anul trecut a stat tot sub semnul unor drastice restricții, dumneavoastră nu ați stat și ați pregătit tot felul de proiecte.

Este adevărat, anul care a trecut, cum am mai spus, a fost un an al proiectelor, al pregătirii temeinice a acestor proiecte. Astfel că avem proiecte în pregătire, proiecte pe fonduri europene vizând trotuare, șanțuri și accese în gospodării. Proiectele acestea sunt destinate satelor Herendești și Petroasa Mare. În această lună așteptăm și deschiderea sesiunii pe ADR-vest.

Cu încasările la buget cum stați?

Doamnă Munteanu, aici ne întâlnim cu o problemă care este a tuturor comunelor, sunt și la noi oameni care vin până în termenul de reducere, alții lasă spre toamnă, atunci când își numără bobocii, cum spune o veche zicală, dar majoritatea consătenilor mei și-au achitat obligațiile în termenul de până la reducere. În acest sens putem să ne declarăm mulțumiți în comparație cu anii anteriori.

Care este reducerea în cazul achitării în acest termen?

Este de 10%.

Vă confrunțați și în comuna dumneavoastră cu un exod al celor care pleacă spre alte țări pentru a-și câștiga pâinea cea de toate zilele?

Din păcate, da, ne confruntăm și noi cu acest nedorit exod. Ne pleacă și nouă oameni în alte țări, de exemplu în localitatea Petroasa Mare avem un număr imens de tineri plecați la muncă în țări străine. Dar, sunt bucuros că tinerii mei consăteni, plecați la lucru în alte țări, se reîntorc acasă investind câștigul dobândit în diverse activități. Ei pleacă pentru anumite perioade de timp, apoi vin, repară casele în care locuiesc, alții ridică noi locuințe, fiecare după câștigul realizat.

Domnule primar, sunteți una din puținele comune din arealul Banatului care are o destul de mare comunitate de ucraineni.

Adevărat, avem o comunitate destul de însemnată, de aproximativ 22 – 23 %, după încheierea recensământului vom ști exact procentajul. Dar la noi trăiesc în bună înțelegere multe etnii.

Dacă tot am vorbit de etnicii ucraineni, aș vrea să știu dacă ați avut și refugiați din Ucraina?

Nu, nu am avut, dar noi suntem pregătiți să primim dacă va fi nevoie. Și suntem pregătiți să-i găzduim în condiții civilizate.

Am vorbit despre plecarea tinerilor din comună și nu numai a lor, dar de venit, vin oameni din alte părți să se așeze în comuna dumneavoastră?

Da, și mulți din cei care aleg comuna noastră, în ultimul timp, optează pentru satul Visag.

De unde vin?

Din Timișoara, din Lugoj, din Receaș ...

Mai acordați la tineri și teren pentru a-și întemeia gospodării?

Desigur, acum chiar lucrăm la un nou PUZ pentru Petroasa, apoi lucrăm la „PUZ-ul de la centrul de comună unde avem pregătite 29 de loturi...

Până vom vedea rezultatele recensământului, credeți că a crescut populația comunei Victor Vlad Delamarina sau a scăzut?

Doamnă Munteanu, după analiza de la sfârșitul anului trecut privind evidența populației, a crescut simțitor numărul locuitorilor.

Mai concret, vă rog.

Păi, a crescut de la 2680 în anul 2016, la 2930.

Trecem și pe la școală?

Cu plăcere!

Sunteți în criză de cadre didactice?

Nu, nu am fost niciodată într-un astfel de deficit.

Am vorbit de ucraineni, de această parte etnică a comunei dumneavoastră...

Și harnică, ucrainenii sunt oameni harnici și gospodari.

Au ei, domnule primar, posibilitatea de a se instrui în limba lor?

Bineînțeles! De pildă, în localitatea Petroasa Mare se predă și în limba ucraineană.

În ce an a venit, pentru a se stabili aici, cea mai mare parte a acestor ucraineni?

Din anul 1990, atunci au venit într-un număr destul de însemnat.

De unde au venit?

În special din zona Maramureșului nostru.

Principala lor îndeletnicire este agricultura?

Nu, cei mai mulți lucrează în construcții, fiind buni meseriași!

Domnule primar, vă mulțumesc pentru această întrevedere!

Și eu vă mulțumesc!

Rubrica școlii

Știi direcția în care curge Dunărea?

Prof. univ. dr. Aurel MIHUȚ

Dragi elevi ai comunei Victor Vlad Delamarina, în această ediție a jurnalului nostru, am să vă vorbesc despre Dunăre. Este bine să rețineți că Dunărea este al doilea fluviu ca lungime din Europa, după Volga și trece prin 10 țări: Germania, Austria, Slovacia, Ungaria, Croația, Serbia, România, Bulgaria, Republica Moldova și Ucraina.

Dunărea are afluenți din alte șapte țări și trece prin patru capitale de stat: Viena,

Bratislava, Budapesta și Belgrad, având un bazin de colectare de aproximativ 817.000 km². Izvorăște din Munții Pădurea Neagră, curge de-a lungul a 2.857 de kilometri, până în Delta Dunării, din România și Ucraina, apoi se varsă în Marea Neagră, fiind singurul fluviu major din Europa care curge de la vest la est, din Europa Centrală spre Est.

Principalii afluenți ai Dunării includ râurile Tisa, Drava, Sava, Inn și Prut. Bazinul

Dunării găzduiește un sistem divers de habitate naturale: Pădurea Neagră, din Germania, Alpii și Munții Carpați, câmpiile puste maghiare, insulele Bulgariei și stufurile și mlaștinile uriașe din Delta Dunării, care găzduiesc peste 100 de specii diferite de pești, printre care 5 specii de sturioni, păsări rare precum pelicanul, codalbul și barza neagră.

Pagină coordonată de
Luminița MUNTEANU

La Lenauheim se lucrează pe cinci șantiere

Primarul Ilie Suciu a semnat, în cursul primăverii, contractul de execuție pentru proiectul „Reabilitare Grădiniță P.N. în localitatea Lenauheim, comuna Lenauheim, județul Timiș”. Prețul contractului este de 2.977.124,12 lei, proiectul fiind finanțat prin Programul Național de Dezvoltare Locală (PNDL).

Lucrările ce vor fi executate presupun reabilitarea totală și modernizarea imobilului în care funcționează Grădinița cu Program Normal din Lenauheim. Aici sunt incluse lucrări la structura de rezistență, la pereții despărțitori – consolidarea lor, refacerea planșoului și a șarpantei, schimbarea acoperișului.

Pe lângă intervențiile structurale, se vor face intervenții de refuncționalizare a spațiilor, ceea ce presupune o împărțire a corpului de clădire pe zone. Astfel, va exista o zonă principală și o zonă a dormitoarelor, ambele cu vestiare și grupuri sanitare. Data de începere a lucrărilor a fost în 4 aprilie și vor trebui finalizate în 12 luni.

„Ne bucurăm că am dat drumul și la acest șantier, pe lângă restul lucrărilor. Mai avem în lucru introducerea canalizării în toate satele comunei, reabilitarea Grădiniței din Grabaț, reabilitarea Dispensarului uman din Lenauheim, construirea Grădiniței noi la Bulgăruș și acum Grădinița Lenauheim, șantierul cu numărul 5. Sunt multe lucrări, multe investiții, ne străduim să facem față solicitărilor. Mai avem și alte investiții care stau să înceapă, cum ar fi Școala de la Grabaț, căminul de acolo, care vor intra în reabilitare, dar și căminul de la Bulgăruș, unde în curând vom emite ordinul de începere a lucrărilor. Există finanțare pentru toate acestea, urmează să le punem în operă.

Am finalizat și două parcuri de joacă pentru copii, unul la Lenauheim, altul la Grabaț, și acum se lucrează la cel de la Bulgăruș. Sunt trei localități mari, încercăm să cuprindem toate necesitățile”, a explicat primarul Ilie Suciu.

Referitor la grădinița din Lenauheim, se lucrează la zona principală, alcătuită din holul accesului principal, biroul de administrare, trei săli de clasă dotate cu mobilier de studiu și de

depozitare, o sală destinată activităților sportive, vestiar destinat personalului, sală destinată festivităților și grup sanitar destinat preșcolarilor, dar și un grup sanitar destinat personalului. Vor mai fi realizate două săli pentru programul after school, în locul fostei bucătăriei sau actualei depozitări a centralei termice.

Zona dormitoarelor va fi alcătuită din hol de acces, iar în locul celor patru săli destinate dormitoarelor pentru copii, care în prezent nu funcționează din cauza stării avansate de degradare, vor fi realizate patru dormitoare și un oficiu, destinate personalului grădiniței. Dormitoarele vor fi mobilate și dotate cu grup sanitar, asigurând cazarea provizorie a personalului pe întreg parcursul anului școlar. Oficiul va fi prevăzut cu post de gătit și preparat masa, precum și un loc de luat masa. De asemenea, se va schimba toată tâmplăria de la ferestre și uși, precum și instalațiile electrice și sanitare.

Având în vedere că în această perioadă suntem în plin sezon al recoltării cerealelor păioase, iar numărul de incendii produse în acest context a crescut alarmant, specialiștii din cadrul Inspecției de Prevenire desfășoară activități de informare preventivă și control la persoanele fizice și juridice care execută astfel de activități.

Pe timpul acestor activități, se verifică modul în care sunt respectate măsurile specifice de apărare

împotriva incendiilor. Cauzele principale de izbucnire a unor incendii în lanuri sunt următoarele: fumatul, focul deschis, exploatarea necorespunzătoare a utilajelor agricole, acțiunea intenționată etc.

Respectând măsurile de prevenire și stingere a incendiilor, vă puteți bucura de strângerea roadelor câmpului în condiții de deplină siguranță.

„Sunt bucuros că am reușit să formez aici o echipă frumoasă, care funcționează cu succes în interesul oamenilor!”

Ovidiu DOȚA - Primar al comunei Topolovățu Mare

Am trecut într-o înserare, în această vară incandescentă, prin comuna Topolovățu Mare, soarele cobora spre asfințit și, ca și cum s-ar fi aprins în goana lui nebună, se preschimbase într-un disc roșu uriaș, ce aluneca deasupra câmpiei sumbre fără sfârșit. Am oprit mașina coborând în răcoarea serii, privind la drumurile comunei. Le știam din anii când nu era primar domnul Ovidiu Doța. Cum la fel de bine știam că păstram în fonoteca redacției noastre poze de atunci, când în afară de drumul european și drumul județean nu exista niciun drum asfaltat în această comună. Am privit, apoi am bătut cu pasul comuna, fotografiind și întorcându-mă la redacție am apropiat pozele de atunci de cele de azi, când Topolovățu Mare este administrat de domnul prof. Ovidiu Doța. Privindu-le, am căutat un răspuns la întrebarea: „De ce arăta atât de rău comuna asta până la venirea acestui om?”. Și am aflat răspunsul în memoria reportofonului meu, într-o înregistrare a unui dialog în care domnul Ovidiu Doța îmi spunea: „Eu și întreaga mea echipă cu care am pornit la drum, întotdeauna am încercat să ne facem treaba, iar politica am lăsat-o mai încet. Am pus interesul cetățenilor pe primul loc. Oamenii au văzut și au făcut diferența. Au constatat ce am făcut în primii patru ani de administrație. Eu sunt la al doilea mandat.”

L-am întrebat atunci dacă a avut un atu care să-i ofere un avantaj. Mi-a răspuns liniștit: „Eu am avut atu faptul că am venit și de la școala din localitate, unde am fost director. Apoi, nu trebuie uitat nici faptul că împreună cu vicele am fost în aceeași echipă și în primul mandat, dar și acum suntem la fel. Sunt bucuros că am reușit să formez aici o echipă frumoasă, care funcționează cu succes în interesul oamenilor și care a avut și are credibilitate în rândul cetățenilor. Vreau să cred că oamenii Topolovățului au văzut că suntem serioși și facem treabă bună. Și, mai ales, că nu ne-am abătut de la proiectele promise.”

„Domnul primar ajută foarte mult școala și biserica atunci când este nevoie!”

Dănuț Ghiță TULCAN - Preot Paroh al Bisericii comunei Moneasa

Când m-am apropiat de Moneasa, vremea se îndrepta. Ploaia de vară încetase, picături de apă se prelingeau încă de pe acoperișuri și din copaci, vântul nu mai clătina ramurile și treptat-treptat, firea se însenina. Prin comuna-stațiune am văzut copiii ce se desprinseseră deodată de lângă părinți ca apa dintr-un ciubăr clătinat și, în ciuda chemărilor, o rupseseră la fugă prin frumusețea locului arătându-și piciorușele albe. Îmi plac aceste răbufniri de veselie, țipete de copii și strigăte țâșnind din inimi ca un imn de fericire, de mahniri uitate, de doruri împlinite! În acest cadru mirific, la sugestia domnului primar, s-a derulat întâlnirea mea cu interlocutorul din această pagină.

Preaonorate Părinte Paroh, mai apelează azi omul la preot să-i ceară sprijinul, atunci când este disperat sau vine la biserică doar atunci când are vreme ori îi musai?

Doamnă Ramona, să știți că mai vine omul la biserică să se întâlnească direct cu preotul, dar, de obicei, ajunge omul mai în vârstă aflat în partea a doua sau a treia a vieții, să spunem așa. Mai puțin tinerii.

Dar copiii?

Ei, copiii sunt o prezență permanentă la biserică, mai ales că au și ore de religie la școală. Astfel, se face o apropiere a copiilor de biserică și preot și ei încep să descifreze ce înseamnă credința și mesajul lui Dumnezeu de la o vârstă fragedă, ceea ce este foarte util pentru ei.

Credeți că cetățeanul modern este prea grăbit?

Doamnă, omul de astăzi este tot pe grabă, nu mai are timp să se gândească la biserică și cred că și tehnologia aceasta modernă îl îndepărtează de biserică și de credința în Dumnezeu. Vedem și noi în parohii că oamenii mai în vârstă vin la biserică de cele mai multe ori însoțiți de copii. Noi încercăm să îi atragem pe oameni să vină la biserică, să înțeleagă că e benefic pentru sănătatea lor spirituală, dar este mai dificil. Lumea e cam distanțată de Dumnezeu și de biserică, iar acest fapt nu este bine pentru nimeni.

De ce credeți că se întâmplă asta?

Doamnă Ramona, sincer vorbind, cred că materialismul acesta copleșitor al lumii moderne e de vină. Omul nu își mai permite și nici nu își mai face timp pentru viața spirituală religioasă. Atracția este mai puternică din partea lucrurilor materiale, iar cetățeanul nu are capacitatea de a se opune. Crede că lucrurile materiale sunt mai utile în viață. Iată unde suntem. Totuși, mai există și tineri care vin la biserică și țin post și se închină și fac rugăciuni. Vin și tineri să ceară sprijinul preotului. Nu trebuie, desigur, să generalizăm și nici să dramatizăm și să spunem că numai oamenii în vârstă apelează la biserică, fiindcă nu este chiar așa.

Și totuși, ce ar putea face biserica să îi atragă pe tineri să apeleze la Dumnezeu și să aibă o viață spirituală mai accentuată?

Ei, aici este vorba de autenticitatea credinței. Tinerii trebuie să înțeleagă că biserica este vie, că biserica înseamnă viață spirituală, speranță și salvare. E nevoie de o trăire profundă a credinței. Să ne

amintim că în secolul trei-patru erau sfinții părinți care trăiau în pustie și oamenii preferau să meargă la ei în numele credinței în Dumnezeu și a lui Iisus Hristos. Isus are un glas tainic care îi atrage pe oameni prin Duhul Sfânt. Ei trăiau în pustie și numai se rugau lui Dumnezeu, dar erau mii de oameni care voiau să ajungă la acești sihaștri, mari credincioși în Iisus. Era o legătură sinceră și reală cu Dumnezeu. Așa ar trebui să o aibă fiecare om, să fie într-o relație strânsă și sinceră cu Dumnezeu, fiindcă va avea numai de câștigat. Toți avem de câștigat dacă avem o relație strânsă și puternică direct cu Dumnezeu sau cu sprijinul preotului sau al monahilor.

Preaonorate Părinte, biserica nu are o legatură strânsă cu copiii prin intermediul școlii?

Da, așa este, dar nu preoții predau religia. Acum sunt profesori de religie care au absolvit teologia. Când eu eram la generală, făceam religia cu preotul din sat, dar acum s-a schimbat situația. Sunt tineri care au absolvit teologia și predau religia în școală. Unii ajung preoți, dar alții, care simt că nu au chemarea pentru preoție rămân profesori de teologie toată viața.

Aceste ore de religie ajută elevul să îl descopere pe Dumnezeu?

Aceste ore de religie sunt foarte bune, fiindcă îl apropie pe copil de Dumnezeu și învață ce înseamnă credința și mesajul Evangheliei. Învață multe elevii. Chiar recent, profesoara-preoteasă i-a adus pe elevii de la școală la biserică și le-am făcut o prezentare a lăcașului, a veșmintelor preoțești. Le-am arătat tot ce e în biserică, icoane, altar etc. Am vorbit despre biserică cu ei o oră.

Bunule părinte, nu vreau să încheiem acest dialog, această primă parte a dialogului nostru, fără a vă întreba despre relația care există între Biserica Ortodoxă din Moneasa și Primaria comunei Moneasa?

Este bine că mă întrebați și acest aspect, pentru că, astfel, am prilejul ca și prin intermediul paginii noastre din cadrul Jurnalului interregional „Banatul“, să evidențiez faptul că da, Biserica Ortodoxă din comuna noastră are o relație foarte bună cu primăria și chiar cu școala din Moneasa. Există o colaborare excelentă între aceste instituții, iar domnul primar ajută foarte mult școala și biserica atunci când este nevoie. Asta ne bucură. Relația bisericii cu domnul primar a fost bună și este bună.

Rubrica școlii

România atestată în jurul anului 383

Prof. univ. dr. Aurel MIHUȚ

Denumirea de „România“ este atestată prima dată în jurul anului 383 în scrisoarea lui Auxențiu de Durostorum. După istoricul Grigore Ioniță, țara noastră și-a luat numele oficial la 24 ianuarie 1862, atunci când Moldova și Țara Românească au format un stat unitar, prin efortul remarcabil depus de Alexandru Ioan Cuza, care la data de 5 ianuarie 1859 a fost ales domnitor al Moldovei, iar pe 24 ianuarie al aceluiași an și al Țării Românești. Din 1859 și până în prezent avut mai multe denumiri: inițial, între 1859 și 1862 s-a numit Principatele Unite ale Moldovei și Valahiei. Din 1862 și până în 1866 a purtat numele de Principatele Unite ale Țării Românești și Moldovei. Între 1866 și 1947 s-a numit simplu România.

După 1947 până în 1953 a fost denumită Republica Populară Română. Între 1953 și 1964, țara noastră s-a intitulat Republica Populară Română. În 1965 și până în 1989 s-a numit Republica Socialistă Română, iar din 1989 țara noastră se numește România.

Salariul minim brut crește pentru o parte din români

Prof. univ. dr. Aurel MIHUȚ

Începând cu data de 1 iunie 2022, salariul minim brut a crescut pentru o parte din români, pentru cei care lucrează în agricultură, industria alimentară, vânătoare și servicii anexe, la 3.000 de lei pe lună.

Tot cu 1 iunie 2022, taxele au devenit din ce în ce mai mici pentru angajații cu un salariu mai mare. Potrivit legii apărute în Monitorul Oficial, românii nu vor mai fi nevoiți să achite taxe direct proporționale cu salariul de 3.000 de lei pe care îl încasează.

Legea nu se aplică doar pentru cei care au o anumită vechime în aceeași firmă, ci se va aplica și pentru persoanele care s-au angajat din perioada în care a intrat în vigoare ordonanța de urgență. Odată cu majorarea salariului pentru categoriile de persoane menționate anterior, inspectorii ANAF vor beneficia și ei de un venit lunar mai consistent de 6.200 de lei, de cât s-au bucurat până-n prezent.

Pagină coordonată de Ramona MIHEȚ

„Cred că ar trebui dată o lege a dezinformării!”

Dr. Marius LUCA

Apropiindu-mă de Căpâlnaş, în dreptul castelului am coborât din maşină, plimbându-mă prin parcul amenajat în anii trecuţi de domnul primar Ioan Guţu. În apropierea lui, un modern teren de sport cu gazon sintetic, împrejmuît cu un gard înalt, bine întreţinut şi prevăzut cu instalaţie de nocturnă. La câţiva paşi, dispensarul uman. Răcoarea răsăritului m-a învăluit repede şi o boare tăcută şi caldă furişându-se dinspre dealuri o străbătu ca un fior; dinspre sat, rătăceau în urma ei, plutind, vorbele tot mai depărtate ale oamenilor, iar de undeva se auzi un sunet tânguitor de vioară care-mi atinse inima ca roua unui păienjeniş de aur; cântecul se desprindea parcă din clătinarea mută a plopilor, din răsăritul ce se aşternea peste brazde, tupilându-se prin tufişuri.

Domnule doctor, mă bucur să vă reîntâlnesc!

Asemenea!

Domnule doctor, încep acest dialog întrebându-vă ce ar trebui să facă cetăţeanul actual cu privire la sănătate, ca să merite nota 10, ştiind că dumneavoastră, la o trecută întâlnire, i-aţi dat 7?

E dificil de spus ce ar trebui să facă, fiindcă mentalităţile şi obişnuinţele omului sunt foarte greu de schimbat şi necesită eforturi foarte mari. E nevoie de o educaţie sanitară intensă, provenită din multe direcţii, iar omul să fie dornic de a se informa cu privire la propria sa sănătate. Ca să existe rezultate trebuie ca toţi să depună mari eforturi, de la medici, guvernanţi, Ministerul Sănătăţii. Sănătatea nu trebuie să fie politizată.

Care ar fi cele mai mari pericole asupra sănătăţii cetăţeanului, în afara coronavirusului?

Doamnă Damian, în primul rând, stresul cotidian cu efectele lui devastatoare asupra sănătăţii fizice şi spirituale. Apoi, adăugăm nesiguranţa zilei de mâine. De asemenea, un alt risc este contextul politic în care ne aflăm. Toate aceste situaţii sunt provocatoare de mari tensiuni, cu suferinţe evidente asupra omului actual. Adresabilitatea cetăţeanului la serviciile de sănătate ridică probleme adesea greu de trecut.

Ce ar trebui să facă statul şi Ministerul Sănătăţii pentru a trezi interesul omului faţă de propria sănătate?

În orice caz, nu campanii cu mici, bere sau tichete de masă. Trebuie informări intense şi corecte şi combătută dezinformarea, dacă ne referim mai ales la vaccinarea anti-COVID. Cred că ar trebui dată o lege

a dezinformării. Aşa au ajuns cetăţenii să refuze vaccinarea fiindcă sunt dezinformaţi. Mai ales locuitorii din mediul rural sunt mult mai reticenţi la vaccinare. E o lipsă a informării mult mai mare la sat.

Recent, în luna februarie, a fost ziua internaţională de luptă împotriva cancerului. Statisticile arată cu în 2020, în Uniunea Europeană, 2,7 milioane de oameni au suferit de cancer, iar jumătate a murit. Ce părere aveţi de această problemă?

Cred că nu va dura mult până când cancerul vă deveni o boală la ordinea zilei, când nimeni nu vă mai scăpa de aceasta. Sunt o multitudine de factori negativi care determină aceasta maladie, iar în această epocă modernă nu prea îi putem combate. Cancerul este o boală a cetăţeanului modern. Îl urmează oriunde merge. Nu va mai putea scăpa de ea. De aici, drama. Bineînţeles că alimentaţia nesănătoasă are un rol primordial. Vedem prea bine ceea ce ni se oferă să mâncăm, atunci când mergem la hipermarket, ce vedem pe rafturi, atâtea produse pline de chimicale care sunt agresive asupra sănătăţii şi ne îmbolnăvesc cu timpul. Oamenii de astăzi nu prea mai ştiu să consume alimente naturale, de fapt nici nu mai au de unde să le ia şi, de fapt, nu prea mai sunt.

Ce mesaj transmiteţi cetăţenilor?

În primul rând, să se alimenteze sănătos şi să evite stresul inutil. Să aibă obiceiuri sănătoase şi să hrănească atât cât pot cu produse naturale, de la ţară. De asemenea, la cel mai mic semn de boală să apeleze la medic, la primul pilon al sănătăţii: medicul de familie. Să nu lase suferinţa să se cronicizeze. Dacă previi ai şi rezultate. Dacă boala intră sub control, atunci ai şansa să o învingi.

Birchişul de altădată

Este un mare noroc al oricărei aşezări să aibă parte de un cronicar al său, care cu uneltele scrisului să-i veşnicească oamenii şi faptele lor, aşa cum se întâmplă la Birchis, unde domnul Aurel Vodicean, prin volumele sale, readuce celor ce-i deschid cărţile sau îi citesc însemnările din această pagină o lume de basm, o lume demult apusă, o lume ce ar fi rămas necunoscută fără strădania domniei sale.

Iacob şi primarul

Aurel VODICEAN

Pe uşă intră primarul. Grăbit, ca de obicei, cu ţigara asprinsă în colţul gurii.
– Noroc, Iacobe! Gata treaba?
– Gata, măi, Arsene. Când eu am terminat treaba, tu te întorci pe partea cealaltă în pat lângă nevastă-ta.

Îşi dădură mâna, erau doar prieteni. Crescuseră împreună. Când erau în compania celor mai mari, boierul, pretorul, notarul, i se adresa cu „domnule primar”. Era normal, aşa i se adresa toată lumea.

– Iacobe! Uite aici hârtia cu ceea ce trebuie să anunţi! Bate mai mult duba aia, ca să audă toţi şi cei care stau mai departe de „Drumul Mare”. Iacobe! Fii atent! Fără răchie până găşti satul. Cazi dracului peste dubă şi o spargi. O să beleşti câinele tău ca să faci altă faţă de dubă.

– Am înţeles, domnule primar. Să trăiţi, îl salută Iacob cu palma la căciulă, pocnindu-şi călcăiele opincilor ca la armată.

Glume din astea făceau, bineînţeles,

când erau numai singuri în birou. O porni spre „Rândul cel Scurt”. Când va ajunge la „Uliţa Mare” este acasă. Spre amiază va reveni iarăşi la primărie. Poate mai trebuie să ducă vreo corespondenţă prin sat de la primărie, pretură sau postul de jandarmi. Beţele băteau duba agăţată de gât, cum bate toaca la biserică, numai că ea, duba, avea alt ritm, altă melodie.

Capete de oameni, femei, copii, apăreau ca la comandă peste garduri. Unii ieşeau în faţa porţii, alţii veneau mai aproape. Îl înconjurau uneori. Clopotele cheamă lumea la rugăciune. De pe uliţe şi „Drumul Mare”, în grupuri sau de unul singur, credincioşii se adună la „Casa lui Dumnezeu” – Biserica.

Preotul Dimitrie Marcu îşi începea slujba. Timbrul lui vocal transmite reflexe melodice de tenor, pe sub bolta înaltă. Re-

flexe în care se simte evlavia şi acurateţea sufletească. Părul nins de vreme, pasul domol, încetinit de ani, nu i-au luat nimic din pasiunea închinată sfântului lăcaş de peste patruzeci de ani. Înainte de a trece şi el, ca

oricare muritor de rând, se bucură că a zidit cât a putut credinţa în sufletele enoriaşilor. Se bucură în mod deosebit de cei doi lăstari, sădiţi şi cultivaţi în grădina vieţii lui – copiii. Liviu şi-a luat doctoratul în

ştiinţe juridice. A revenit în satul natal ca avocat la biroul juridic aparţinând Judecătoriei din Lugoj. Cântă alături de cantori în strana din stânga.

În cealaltă strană se aşază, ori de câte vine la biserică, Romul, al doilea copil al părintelui Marcu. Nu demult a fost promovat doctor în medicină universală. Va reveni şi el în sat, pentru a îngriji de sănătatea oamenilor.

Pagină coordonată de prof. Roxana DAMIAN

„Eu și domnul primar ne-am propus să revigorăm cultura, viața spirituală a comunei noastre într-un mod mai serios!”

Ladislau HELEPORT - Viceprimar al comunei Bata

Secetă mare, soarele a pârjolit pământul, dar oamenii tot mai nădăjduiesc că va ploua și că ploaia va pune scapăt secetei. Unora li se face dor de frigul iernii. Mie nu. Am văzut în anul care a trecut viscolul pe câmp, dezlănțuit în toată puterea lui sălbatică. Îl văzusem și îl simțeam cum se înfășoară ca un șarpe alb în jurul trupului meu. El, viscolul puternic, venind din pustiurile de la marginea pământului, cu toată forța lui uriașă, și eu, o biată fărâma de om. Și el, viscolul năprasnic, mândru de puterea lui, nu mă biruise. Dar vipia acestui an se pare că va birui pe mulți, deși omul e mai tare decât soarele neîndurător al secetei, decât ploile nemiloase ale toamnei, decât viscoalele cumplite ale iernii. Le înfruntă și le biruie pe toate așa cum și eu am biruit acea zi incandescentă în care am stat de vorbă cu invitatul meu la dialog.

Domnule viceprimar, stăm de vorbă în apropierea lunii ce va găzdui cel mai mare festival de muzică folk din România, un festival despre care se poate spune că are tradiție, că a intrat în poveștile frumoase ale iubitorilor acestui gen muzical. Cum s-a născut proiectul lui?

Domnule Andrei, vedeți dumneavoastră, eu și cu domnul primar Ion Micurescu am început cariera administrativă împreună în anul 2008.

Și de atunci sunteți tot împreună!

Da și ne aflăm deja la al patrulea mandat.

Felicitări!

Vă mulțumesc! Ei, din începutul colaborării noastre, eu și domnul primar ne-am propus să revigorăm cultura, viața spirituală a comunei noastre într-un mod mai serios. Am mizat pe organizarea rugilor în satele comunei. Chiar recent, în 3 iulie, a fost ruga satului de la Bata. Apoi, am început să stabilim o colaborare cu muzeul din Arad și cu Centrul Cultural pentru „Festivalul de muzică medievală”, care a marcat trei ediții. Prima ediție a fost tot în localitatea Bulci, în apropierea castelului. Ei, atunci, cu prilejul aceluia festival, eram într-o plimbare, când cineva mi-a spus că, aici pe vale, ar merge foarte bine un festival de muzică folk. Am zis că da, îl facem. Înainte de a se împlini un an, în 10 august 2008, a fost discuția, iar în august 2009, a fost organizată prima ediție a acestui festival.

Multe nume mari au urcat pe scena acestui minunat festival, domnule viceprimar.

Adevărat, în decursul timpului au fost nume mari ale folkului care au urcat pe scena de la Bulci: Podolan, Ivanițchi, Giuri Pascu, Mircea Vintilă, Mircea Baniciu și atâția și atâția alții...

Vă asigur că foarte mulți cititori ai jurnalului nostru se vor arăta interesați citind acest dialog al meu cu dumneavoastră, de data, de ziua și luna când va avea loc această sărbătoare a muzicii.

Vă asigur că foarte mulți cititori ai jurnalului nostru se vor arăta interesați citind acest dialog al meu cu dumneavoastră, de data, de ziua și luna când va avea loc această sărbătoare a muzicii.

Cred că aveți dreptate și spun asta știind că, cu fiecare ediție, numărul spectatorilor a fost tot mai mare. Deci, și în acest an încercăm să păstrăm consecvența pregătind festivalul pentru zilele de 5 și 6 august.

Despre artiștii invitați, ce-mi puteți spune?

Vă pot spune că lista e lungă, foarte lungă și cu nume mari, dar mai lucrăm la ea, fiindcă sunt artiști care pot veni, iar alții nu.

Anul acesta îl vom avea și pe Nicu Alifantis, la acest festival căruia noi îi spunem și „Bulci fest”. Sâmbătă este a doua zi de festival zi în care vor urca pe scenă Mircea Podolan, Adrian Ivanițchi, Raul Silaghi, Romeo Mocanu. La sfârșit, va veni de la Buziaș Mircea Baniciu, fiindcă are și acolo concert. Când termină acolo, vine la noi, la Bata. Și anul trecut a fost în concert la Timișoara, vineri, și apoi a ajuns la noi și a cântat.

Domnule Ladislau Heleport, știu ce înseamnă acest festival pentru iubitorii de muzică folk, dar ce înseamnă acest festival pentru comuna Bata?

Este o întrebare interesantă, acest festival, care are loc în satul Bulci din comuna Bata, a făcut ca localitatea noastră să fie foarte cunoscută la nivel național, dar și internațional. Există oameni care ne sună chiar din Germania și Italia, Portugalia, chiar și din Brazilia și ne întreabă de acest festival, că vor să ajungă la eveniment. O braziliancă a fost în vizită în România, a auzit de festival și anul acesta vine special pentru festivalul nostru. Domnule Andrei, există oameni care ne întreabă despre acest important eveniment, pentru că „Bulci Fest” este un brand al comunei și al zonei Bata. Lumea îl asociază și cu castelul Mocioneștilor și vine să viziteze și acest obiectiv turistic.

P.S. În așteptarea spectatorilor din acest an, ilustrăm acest dialog cu câteva imagini de la edițiile anterioare.

Pagină realizată de Andrei Horațiu CIPRIAN

„Oameni buni, oare de ce răutatea nu ostenește niciodată?”

Remus ROF - Primar al comunei Dognecea

La o întrunire a Asociației Primarilor din Banatul Istoric, l-am auzit pe domnul Remus Rof întrebând retoric: „Oameni buni, oare de ce răutatea nu ostenește niciodată?”. Chiar așa, de ce oare răutatea nu ostenește niciodată? mă întrebam urcând munții Dognecei, maiestoși și puternici, așa cum sunt și oamenii locului, așa cum este și Remus Rof, primarul lor. Și de ce, urcând prin

această lume de basm, a trebuit să mă gândesc la lucruri urâte, la răutate? Răutatea cui? Aici aveam răspunsul: răutatea lui Romeo Dunca, care ajuns președinte de consiliu județean, stă pe scaunul lui Sorin Frunzăverde, cel mai cult politician al României de după 1989, Frunzăverde, o gigantomahie intelectuală! Merita Caras-Severinul o astfel de umilință? Merita Timișoara pedeapsa Friț? Dar România osânda iohanisiană? A, desigur, sunt întrebări retorice, dumneavoastră, cititorii mei, cunoașteți ca și mine răspunsul. Să mă întorc totuși la Romeo-ul nostru, la Dunca. A spune că Romeo este un om rău, înseamnă să fim superficiali și să tragem o concluzie doar pentru că este cea ușoară și la îndemână. A spune Romeo este un om rău înseamnă să ajungem la o concluzie populară, dar incompletă, parțial greșită, cum spunea cineva. Aici trebuie însă să cerem mai mult de la noi, să gândim mai profund și să aflăm cauza care face din Romeo

un individ rău. Am înțeles, citind, că un om poate fi rău din teamă. Din nesiguranță. Din frică pură. Un om sănătos, un om care a făcut pace cu destinul și mintea lui, nu se teme. Este și cazul domnului Remus Rof, care în calitatea sa de președinte al „ADI Intercom Deșeuri Caras-Severin” observa, fără teamă, că „afirmațiile domnului Romeo Dunca legate de activitatea și bugetul pentru anul 2022 al asociației sunt neîntemeiate, nefundamentate și nelegale, fiind făcute cu menirea exactă de a denigra conducerea asociației și activitatea desfășurată până în prezent, precum și cu intenția de a masca propria incapacitate și nerealizările din perioada de până acum a mandatului de Președinte al Consiliului Județean Caras-Severin.”

Și, uite așa, în loc să stau de vorbă cu primarul comunei Dognecea despre comuna pe care el, prin munca lui, a reșezat-o în atenția tuturor celor care prețuiesc liniștea muntelui și binecuvântarea aerului, m-am trezit întrebându-l despre faptele răutăcioase ale lui Romeo, îndreptate împotriva sa ca președinte, nerenumerat - și este bine să se știe asta - precum a tânărului și destoinicului director Daniel Borduz.

Am plecat din comuna Dognecea reîntâlnind un om adevărat, pe domnul Remus Rof și pierzându-mi destul timp pe drum cu gândul că dacă domnul Romeo Dunca ar avea timp să pună mâna pe carte, ar afla că răutatea este o boală, o boală a sufletului, o boală care îți macină psihicul și corpul concomitent, iar parcursul omului rău prin viață va fi al unei stafii roase de umori negre. Păcat...

Recunoștința dognecenilor!

În România, prin Decretul-
Lege nr. 1693/4 mai 1920 privind cinstirea Zilei Eroilor cu prilejul zilei Înălțării Domnului, s-a stabilit ca Ziua Eroilor să fie sărbătorită în fiecare an de ziua Înălțării Domnului, iar România a devenit prima țară care îi comemorează în aceeași zi pe eroii români și străini.

Această zi specială, în care celebrăm, deopotrivă, Ziua Eroilor și Înălțarea Domnului, are o puternică încărcătură emoțională și pentru locuitorii comunei Dognecea. Cu acest prilej, conducerea administrației locale, alături de preoții localității și de consăteni, au adus un profund omagiu Eroilor Neamului.

Cu acest prilej, edilul comunei, domnul Remus Rof a spus: „Să privim cu respect către trecut și să aducem un omagiu tuturor eroilor cunoscuți și necunoscuți ai neamului românesc.

Dumnezeu să-i odihnească în pace!

Înălțarea Domnului să vă aducă armonie în casă și în gând, împăcare și regăsirea înțelepciunii în sânul familiei !”

Rubrica bisericii

Cuvântul care zidește

Arh. Arsenie PAPACIOC

Puneți la inimă ce vă învăț:
Cum v-ați deșteptat dimineața, nu mai amânați o clipă, zicând: „Să mă mai încălzesc o lecuță!”, căci vă păcăliți, fraților, și dintr-odată și repede, cu inima arzătoare de drag, ziceți:

„Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”

Pentru că ceea ce ați apucat să măcinați în coș, la moara gândurilor, mai întâi, la deșteptare, aceea veți măcina toată ziua.

Din albumul comunei

La Biserica Sf. Duh s-a ținut slujba de Rusalii. În această zi de sărbătoare, în care au fost pomeniți și cei trecuți în neființă, domnul Remus Rof, primarul comunei a conchis: „Dumnezeu să ne binecuvânteze și să ne facă mai buni cu cei din jur!”

Pagină coordonată de Roxana FURDEAN

„Vor mai fi și alte proiecte de investiții, pe care dorim să le implementăm!”

Ioan VODICEAN - Primar al comunei Săvârșin

Grăbind spre întâlnirea cu „primarul Regelui”, cum atât de elegant îl alinta un bun poet al Țării Banatului pe edilul de azi al Săvârșinului și, ajunsă la vreme, chiar înainte de ora stabilită pentru interviu, mai petrec câteva minute înainte să intru în sediul primăriei, privind la doi bătrâni tăifășuind în dreptul ceștilor de cafea și bând tutun. În Banatul de pustă, de unde vin eu, odinioară, bărbații își țineau tutunul în pungi lunguiețe de piele subțire, încrețite la gură pe șiret roșu, pe care le cumpărau de la bălciuri cu câțiva bani. Cei mai mulți, însă, păstrau tutunul în beșici de porc uscate... Luau beșica porcului, o puneau în tindă, pe polița coșului și o lăsau să se afume și să se usuce. După ce se usca, îi lărgeau deschizătura și-i găureau marginile. Băgau prin găuri o ață împletită și punga era gata. Dar asta a fost demult, tare demult...

Domnule primar, din respect pentru timpul dumneavoastră, am renunțat la întrebarea privind fondul de mediu...

Pe fondul de mediu am depus deja două proiecte, fiind vorba de reabilitarea Școlii Primare din Săvârșin și reabilitarea sediului Consiliului Local. Sunt proiecte care vor moderniza condițiile din școala primară, pentru ca cei mici să poată să-și desfășoare activitățile școlare în cele mai bune condiții, cât și condițiile de lucru ale angajaților din primărie.

Despre „celebrul” program Anghel Saligny ce-mi puteți spune?

Pe programul Anghel Saligny am avut în vedere trei proiecte: amenajarea urbanistică a centrului localității Săvârșin; extinderea rețelei de canalizare în localitățile Săvârșin și Toc, precum și asfaltarea străzilor în toată comuna Săvârșin, vorbind, desigur, de acele străzi care au rămas neasfaltate.

Dacă tot ne aflăm la formula întrebărilor laconice, să nu uit să vă întreb despre P.N.R.R.

Pe P.N.R.R. este amenajarea unui sediu administrativ în localul fostei grădinițe și realizarea a două stații pentru încărcare, pentru mașini electrice și achiziția unui microbuz electric pentru transport local în cadrul comunei.

Un microbuz electric înseamnă ceva!

Practic, vrem să ușurăm deplasarea localnicilor comunei și mai ales a celor în vârstă spre sediul comunei, având în vedere că distanțele dintre unele localități, cum este Troașul, de exemplu, sunt destul de mari.

Despre Centrul de Permanență Medicală, ce-mi puteți spune?

Deschiderea unui Centru de Permanență Medicală în localitatea

Săvârșin, am spus și repet, răspunde unei necesități reale, având în vedere faptul că cel mai apropiat centru este la Lipova, la o distanță de aproximativ 50 de km, iar populația comunei este îmbătrânită și specificul bolilor cronice ne-a impus acest demers. În fond, vorbim despre un obiectiv extrem de important pentru sănătatea noastră, a tuturor, cât și a celor aflați în tranzit.

Sunteți un intelectual, un poet și, iată, un primar apropiat de Casa Regală, cu care, la nivel administrativ, aveți o frumoasă colaborare.

Dacă tot ați constatat buna colaborare cu Familia Regală atunci îmi pare demn de amintit și intenția noastră, comună, de a amenaja câteva spații de comerț ambulant, gen căsuțe din lemn amplasate în imediata vecinătate a intrării pe „Domeniul Regal Săvârșin”, dând, astfel, posibilitatea producătorilor locali să-și valorifice produsele, beneficiind, astfel, și comunitatea locală de aflulxul mare de turiști din perioada sezonului estival, care vizitează Castelul Regal și nu numai.

Din câte știu, pe agenda dumneavoastră de lucru se află și alte proiecte...

Desigur că vor mai fi și alte proiecte de investiții, pe care dorim să le implementăm, de aceea căutăm mereu și mereu surse de finanțare.

Ce vă doriți acum pentru comuna dumneavoastră?

Îmi doresc pentru comuna noastră să atragem un investitor. Un investitor care să creeze locuri de muncă, acest lucru fiind primordial, nu numai pentru comuna Săvârșin, ci, practic, pentru întreaga zonă din jur.

Vă doresc din inimă să reușiți!

Vă mulțumesc!

GI LA UNGIU LA SCAIUȘU

Ioan VODICEAN

Jios în sat nu-i strop gi larmă,
Lumea-n lucru-i opașită¹.
Pa on gard gi spini la țarnă
Șăge-o țarcă² zapeșită.

Poace-or fi trizăși gi grage
Su gorun, la umbra groasă,
Grâu' spicu și-l sloaboage³
Așceptând să-l iei în coasă.

A lu Ion lu Podăriță,
Ăl șe-o fost la noi poștaș,
Dușe-n cap o cotoriță⁴
Cu fluștucu⁵ la cosaș.

Pătru Pancovă cu fata
N-or șopcit niși on cuvânt.
Gi cu noapce dau cu sapa,
Da'-s făloș că au pamânt.

Sara rupt gi lucru pică
Pa rastaniță⁶ la pat
Dorm în câncec gi șionvică⁷
...Mânie harănjile⁸ bat...

Așa treși pân astă lumie
Niși nu sci cum viața-i gata.
Ș-atunși... tăt pamânt ț-or punie
...Pa cept, alți, cu lopata.

Jios în sat nu-i strop gi larmă,
Lumea-n lucru-i opașită.
Pa on gard gi spini la țarnă
Șăge-o țarcă zapeșită.

¹ ocupată, reținută; ² cotofană; ³ coboară, apleacă; ⁴ coș de nuiele; ⁵ micul dejun, masa de dimineață; ⁶ marginea patului; ⁷ cucuvea; ⁸ clopotele bisericii.

Din albumul Asociației Primarilor din Banatul Istoric

În cadrul mirific al orașului-stațiune Buziaș, vicepreședintele Asociației Primarilor din Banatul Istoric, poetul Ioan Vodicean, a acordat autografe doritorilor, pe cel mai recent volum de versuri semnat de domnia sa, volum din care publicăm și poezia din această pagină. Din păcate, numărul mare al primarilor prezenți la întâlnirea membrilor asociației, peste 70 de edili din patru județe, a făcut ca volumele aduse să fie insuficiente.

Pagină realizată de prof. Ana-Maria TAPANOV

„În comuna noastră, fiecare sat are grădiniță și școală!”

Iosif MINNICH - Viceprimar al comunei Sânandrei

Am ajuns în frumoasa comună Sânandrei pentru a continua un dialog început de colega mea Roxana Furdean cu domnul profesor Iosif Minnich, viceprimarul comunei. Și, pentru că în ediția trecută domnul primar Claudiu Coman ne-a vorbit despre proiectele și obiectivele aflate pe agenda sa de lucru privind comuna sa, am axat dialogul meu cu domnul viceprimar pe problemele educației. Chiar dacă ne aflăm pe prima treaptă a vacanței școlare.

Domnule viceprimar Iosif Minnich, cum se află învățământul de azi în comuna dumneavoastră?

Până acum stăm relativ bine. Încă rezistăm.

Rezistați!

Da, sigur că dacă ne-ar veni un sprijin de oriunde ar fi foarte bine și, când spun sprijin, mă gândesc la cel de la Consiliul Județean Timiș, de la Ministerul Educației. Totul trebuie făcut, doamnă profesor, în ajutorul școlii, al educației și al elevilor, pentru viitorul comunității. Deși, poate că nici autoritățile centrale nu dispun de fondurile suficiente.

Domnule viceprimar, cum a fost viața școlii în perioada pandemiei de COVID?

Eu spun că ne-am descurcat sau, mai bine zis, ne-am adaptat, școala s-a adaptat, cum v-am mai spus, și am reușit să facem școala online, atunci când situația a impus-o, pentru a fi evitate infectărilor cu SARS-COV2 și să îi ținem pe elevi în siguranță acasă.

Aveți ceva proiecte de viitor privind infrastructura educațională?

Noi chiar am încheiat la începutul anului un frumos proiect. Am construit o clădire nouă pentru grădinița din Sânandrei. Avem cadire frumoasă, cu două săli mari, încălzire centrală, avem curte largă, spațioasă.

Ce a determinat construirea unei asemenea clădiri pentru grădiniță?

În primul rând, fiindcă a crescut numărul de copii și era nevoie de spațiu. Avem solicitare mare pentru programul prelungit la grădiniță. Avem multe familii tinere și copii și au nevoie de servicii de grădiniță. De aceea, Primăria comunei Sânandrei a venit în sprijinul acestor familii. Prin urmare, ne-am adaptat, după cum am mai vorbit. Am avut această capacitate de a ne adapta, totul în interesul cetățenilor din localitate. De altfel, comuna noastră se află într-o extindere permanentă, de aceea e nevoie de spațiu și de modernizare. Și noi chiar asta am reușit să facem.

Cât a durat construcția noii clădiri pentru grădiniță?

Nu mult, cam într-un an a fost ridicată. Toate clădirile școlilor sunt reabilitate și dotate cu încălzire centrală pe gaz. Vorbim de cele trei școli și de cele trei grădinițe din comuna Sânandrei, cu cele două sate Covaci și Carani. La noi, în comuna noastră fiecare sat are grădiniță și școală.

Domnule viceprimar, mai aveți și alte proiecte frumoase?

Desigur, așa cum a subliniat și domnul primar în interviul trecut, la Sânandrei se lucrează la construcția unei săli mari de sport, care va fi utilizată în primul rând de copiii comunei în activități sportive.

Dar comuna avea o sală destinată activităților sportive!

Adevărat, noi aveam la Sânandrei o sală de sport, dar era învechită, de aceea era necesară una nouă, modernă. Iată cum reușim, doamnă profesor Fogaș, să ne adaptăm. Dar, în plus de ce am menționat până acum, primăria noastră va demara și construirea unui bazin de înot și acesta va fi folosit în primul rând de elevi, pentru diferite activități sportive.

Cu infrastructura cum stați în comună?

Bine, lucrăm pentru pavaje pe toate străzile din localitate, aproape toate drumurile primăriei sunt asfaltate. Deja am trecut la asfaltarea cu stratul doi. Lucrăm la canalizarea pentru Sânandrei, Carani și Covaci. Sperăm că în doi ani vom avea și canalizare pe toată comuna, în cele trei sate.

Iluminatul?

Avem iluminat peste tot, iluminat economic cu leduri. Mai mult, avem în plan și montarea de stații pentru încărcarea mașinilor electrice. Un proiect foarte modern...

Încă o dovadă reală de adaptare la nevoile comunității.

Exact, încă o dovadă de adaptare. Prin Inspectoratul Școlar Timiș, ni s-a spus să solicităm un microbuz electric. Noi avem două microbuze școlare cu care ducem copiii la școli.

Este un lucru știut că Sânandreiul reprezintă o atracție mare pentru investitori. Cum stați din acest punct de vedere?

Avem investitori în comună și sperăm să vină mai mulți. Avem un concern internațional care a investit în localitate. Va construi un depozit de medicamente în prima fază, apoi o întreprindere de ser fiziologic. Deci există proiecte de investiție pe viitor. Mai avem un investitor important pe transport internațional, plus o stație de asfalt. Mai există și depozitul de cereale de la Carani și celebra moară din Carani, cunoscută la nivel național și chiar internațional.

Mai produce, domnule, făină?

În vara aceasta va strânge recolta, iar de la anul va reîncepe să macine și să producă celebra făină de la Moara Carani. Vom avea iarăși făină produsă la noi în comună. „Moara Carani” a fost o emblemă a Banatului și chiar a țării.

Acu-i acu...

În luna iulie vor începe ample acțiuni de control ale ANAF pe diferite domenii, de la persoane fizice și până la firmele mari. Orice sumă de bani care se mișcă deja printr-un cont lasă urme și este o poveste faptul că dacă ai încasat bani printr-o platformă, de genul Revolut, nu poate afla ANAF, ne asigură șeful fiscalului, domnul Lucian Heiuș.

Dorind să aflăm dacă vor fi „vizitați” de ANAF și cântăreții de manele, domnul Heiuș a conchis: „Eu sunt convins că între acele persoane identificate de noi cu risc de neconformare la declarare se vor afla și cântăreții”.

Întrebat dacă cântăreții consideră ca fiind donați banii primiți și îi declară astfel inspectorului ANAF, șeful fiscalului ne-a asigurat că „donația își are și ea mecanismul ei. Trebuie să te duci la notariat, donezi o casă, o mașină, o sumă de bani, deci trebuie să parcurgă un cadru legal.” Iar în cazul nunților, acolo unde se strâng niște bani, acei bani se consideră cadouri, a mai spus domnia sa.

Povestea vorbii

Anton PANN

Un țăran mergând odată-n casa unuia poet

Ca îngrijitor al viei ș-al live-dei cu pomot,

Și cu cărți, hârtii găsindu-l:

- Domnule -îi zise el - eu mă mir cum totdeauna poți ședeai tot singurel!

Iar poetul îi răspunse:

- Eu sunt singur num-acum, că cu tine șez de vorbă, însă numai eu știu cum.

Din albumul comunei

Sânandrei, o comună aflată în plină dezvoltare!

Pagină coordonată de prof. Camelia FOGAȘ

După 30 de ani!

„Felicit cu acest prilej, atât organizatorii, cât și participanții la acest moment atât de frumos!”

Teodor PAVEL - Primar al orașului Recaș

Au trecut anii și plecarea etnicilor germani începută în România comunistă a continuat și după 1989. Nimeni nu-i mai putea convinge pe nemții noștri că aici va mai fi bine. Știau ei ce știau și ce știau s-a dovedit adevărat. României nu i-au fost suficienți cei 20 de ani prorociți de oracolul din Dămăroaia, conul Tache Brucan, pentru a redeveni o țară normală. Dar în așteptarea acelei normalități, la Recaș, nemții noștri ne-au mai întins o mână prietenească reîmpodobind pomul Kerweului, după exact 30 de ani. „Pomul”, un stâlp înalt de nouă metri, împodobit doar în vârf cu crengi verzi, flori și panglici colorate.

Conform tradiției, în vârful „pomului de kerwei” se leagă o sticlă de vin ce este câștigată de cel ce urcă pe trunchiul lustruit și vopsit în roșu.

Pentru cititorii noștri mai tineri, evidențiez faptul că „Chirvai”, din limba germană: „Kirchweih”, alternativ „Kerwei”, este o sărbătoare asemănătoare cu hramul, originară din țările de limbă germană. Deși sărbătoarea își are originile în unele sărbători populare laice, ea a fost adaptată în Evul Mediu de Biserica romano-catolică, care a transformat-o într-o sărbătoare religioasă, dedicată înființării unei noi biserici. Sărbătoarea de chirvai a fost adusă în Banat în secolul XVIII de coloniștii șvabi și se ține și azi în localitățile cu parohie catolică. Maghiarii din Banat au avut și ei un chirvai al lor. Populația românească a preluat obiceiul și organizează o manifestare similară numită „rugă”.

Revenind frumusețea sărbătorii germane desfășurată în orașul Recaș, lăsând imaginile să vorbească, trebuie spus, totuși, că sărbătoarea a început în curtea casei Alesiei Maria Cega Miheț, acolo unde alaiul a fost primit cu bucate alese. Familia Alesiei a fost onorată de prezența alaiului de perechi care a purtat costumul tradițional al nemților recășeni de odinioară. De altfel, Alesiei i-a revenit și onoarea de a duce „Pomul de Rozmarin” sfințit, împodobit cu fonte multicolore, alături de tânărul Darian Vlaiconi.

În dreptul primăriei, după cuvântul de salut adresat tinerilor de edilul orașului, tinerii și admiratorii lor s-au îndreptat spre monumentală catedrală romano-catolică, aflată în centrul localității.

La ieșirea din catedrală, domnul primar Teodor Pavel ne-a spus: „Mă bucur să văd reînnoțată frumoasa tradiție a sărbătorii de Kerwei. Este sărbătoarea cea mai cunoscută a etnicilor germani, a acelor care, alături de atâtea și atâtea etnii existente pe acest pământ, au reușit de-a lungul veacurilor să transforme Banatul într-una din cele mai râvnite locuri ale Europei. Felicit cu acest prilej, atât organizatorii, cât și participanții la acest moment atât de frumos.”

La buna desfășurare a sărbătorii și-au dat mâna și echipe de dansatori din Arad și Deta.

Pagină realizată de Carmen Elena APOSTOL

Răspundem călătorilor...

Mai mulți cititori ai jurnalului nostru, beneficiari ai serviciilor Societății Metropolitane de Transport Timișoara, din comunele prezente în paginile Jurnalului interregional „Banatul” și asociate ale societății, ne-au cerut informații mai ample despre societatea care le asigură transportul cu regularitate.

Răspundem cu plăcere solicitării domniilor lor, evidențiind faptul că Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Societatea Metropolitană de Transport Timișoara” a fost constituită în anul 2009, în scopul înființării, organizării, reglementării, exploatării, monitorizării și gestionării în comun a serviciului de transport public local, pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional, destinate înființării, modernizării sau dezvoltării, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente Serviciului, pe baza strategiei de dezvoltare a Serviciului.

Interesul comun ce stă la baza constituirii Asociației de Dezvoltare Intercomunitară este interesul general al locuitorilor de pe raza unităților administrativ-teritoriale membre, pentru îmbunătățirea calității Serviciului, în condițiile unor tarife și/sau taxe care să respecte limitele de suportabilitate ale populației și principiul „plătuitorul plătește”, atingerea și respectarea standardelor europene privind protecția mediului, precum și creșterea capacității de atragere a fondurilor pentru finanțarea investițiilor necesare în infrastructura tehnico-edilitară aferentă Serviciului. Pentru realizarea obiectivelor, asociații mandatează Societatea Metropolitană de Trans-

port Timișoara, prin statutul său, să exercite în numele și pentru unitățile administrativ-teritoriale membre atribuții legate de serviciul de transport privind planificarea, reglementarea, atribuirea, contractarea, monitorizarea și controlul serviciului, tarifarea, realizarea și implementarea programelor de dezvoltare, sub aprobarea apriorică a asociaților, prin vot cu pondere proporțională cu populația fiecăruia.

Societatea Metropolitană de Transport Timișoara urmărește, în condițiile legii, prin strategiile pe care le va adopta, următoarele:

- dezvoltarea și funcționarea pe termen mediu și lung a serviciilor de transport public de persoane în concordanță cu programele de dezvoltare economico-socială a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și a infrastructurii aferente acestora;
- satisfacerea în condiții optime a nevoilor populației, precum și ale instituțiilor publice și agenților economici de pe raza administrativ – teritorială a unităților administrativ-teritoriale membre pe care le deservește prin serviciile de transport;
- gestionarea serviciilor de transport public local de persoane pe criterii de competitivitate și eficiență managerială;
- îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor prin promovarea calității și eficienței transportului public local de persoane;
- asigurarea capacității suficiente de transport pe rute aglomerate;
- promovarea reabilitării infrastructurii aferente serviciilor de transport public local de persoane;
- acordarea de facilități unor categorii de persoane, defavorizate din punct de vedere social.

Binefăcători de rime – Stelian POPESCU

Stau peste drum de mine

Stau peste drum de mine: Mi-am luat casă,
Dar Sinele (o javră) nu mă lasă
Să duc un trai tihnit, precum aș vrea –
Mereu mi-aruncă-n curte câte-o stea,
Mereu îmi sparge geamul c-un luceafăr,
De parcă s-a scrântit, nu mai e teafăr.

De nu-ncetează, jur pe Dumnezeu,
Voi riposta, și încă mult mai rău –
Îi voi zvârli în geam un curcubeu.

Este bine să știți...

Recalcularea pensiilor

Prof.univ.dr. Aurel MIHUT

Legea pensiilor permite românilor să ceară recalcularea pensiilor. Cei care decid să lucreze și după vârsta de pensionare au dreptul, tot conform legii, să depună și cerere pentru recalcularea pensiei, astfel că sumele plătite suplimentar de angajat pentru asigurările sociale să fie adăugate la calculul pensiei. Astfel, conform art.107 din actuala Lege a pensiilor, cei care au realizat stagii de cotizare și după vârsta de pensionare au dreptul de a li se recalcula pensia. Cei care au dreptul la recalcularea pensiei sunt și cei care, dintr-un motiv sau altul, nu au depus la Casa de Pensii toate documentele necesare pentru stabilirea corectă a pensiei, documente precum adeverințe de vechime ori de studii, ceea ce înseamnă că la recalculare, pensia să fie mai mare. Pentru recalcularea pensiei trebuie depusă o cerere, care va fi însoțită de adeverințele de vechime sau de studii. Pensia poate fi recalculată prin adăugarea veniturilor și/sau a stagiilor de cotizare, perioadelor asimilate stagiilor de cotizare prevăzute de lege.

Un loc plin de legendă

Mulți am trecut prin județul Harghita, fără să știm că în masivul Ciomatu, în apropierea stațiunii Tușnad și în stânga râului Olt, se află singurul lac vulcanic din România. Lacul este așezat pe fundul craterului vulcanului stins Ciomatu Mare, din masivul vulcanic Puciosu.

Aici s-a petrecut cea mai recentă erupție vulcanică din Carpați și Europa de Est, cu câteva zeci de mii de ani în urmă. Acest lac este o rezervație naturală geologică, floristică și faunistică complexă.

Lacul purtând numele „Sfânta Ana” se află la o altitudine de 946 de metri și are o formă aproape circulară, cu lungimea de 620 de metri și lățimea, în punctul cel mai lat, de 460 de metri. Adâncimea lacului Sfânta Ana este de maximum 7 metri.

Lacul este alimentat exclusiv din precipitații, neavând un izvor, însă puritatea apei sale se apropie de cea a apei distilate.

Legenda spune că o fată pe nume Ana era obligată de către părinți să se căsătorească cu un tânăr pe care nu-l iubea, pentru a-i lua averea. Aceasta a fugit în seara nunții și s-a aruncat în acest lac, trupul nefiindu-i găsit nici până în ziua de astăzi.

În atenția călătorilor noștri

Iubita comandantului

Dragi călători, în această lună vă recomandăm să citiți o carte semnată de Pam Jenoff. Autoarea a urmat Universitatea „George Washington” din Washington, D.C. și Universitatea „Cambridge” din Anglia. După ce a terminat masteratul în istorie la Cambridge, a primit un post important în Ministerul Apărării al Statelor Unite. În urma activității sale la Pentagon, Jenoff s-a mutat la Departamentul de Stat. În 1996 a fost repartizată la Consulatul SUA din Cracovia. „Iubita comandantului”, cartea recomandată de noi în această lună, este un portret grăitor al oamenilor împinși în vârtoarea unor situații fără ieșire, un monument de simplitate și claritate și un strălucit model de ficțiune istorică. Emma Bau, o tânără în vârstă de 19 ani, e măritată de doar trei săptămâni atunci când tancurile naziste invadează Polonia. Câteva zile mai târziu, soțul Emmei e silit să plece ca să lupte în clandestinitate pentru rezistență, iar Emma rămâne prizonieră în ghetou. În puterea nopții, prietenii din rezistență o ajută să evadeze și o duc la Cracovia, unde i se fabrică o nouă identitate, aceea a tinerei ariene Anna Lipowski. Situația deja precară a Emmei se complică prin faptul că ea îi este prezentată comandantului Richwalder, un înalt oficial al regimului nazist, care o angajează drept asistenta sa personală. Pe măsură ce se întetesc atrocitățile războiului, Emma trebuie să facă alegeri de necrezut, care o vor sili să riște nu numai viața dublă pe care o trăiește, ci și viețile celor dragi ai ei. Vă doresc lectură plăcută!

Pagină coordonată de Borița STOIU

„Faptele noastre, ale lui Florin și ale mele, numai cine nu vrea nu le vede!”

Ion BREJE - Viceprimar al comunei Checea

Checea este comuna pe care tânărul ei primar, Florea Daniel-Florin, a schimbat-o din temelii, dându-i un aspect pentru care oamenii locului nu-l pot uita niciodată. Acestui destoinic primar legi ciudate i-au interzis pentru o perioadă să mai dețină această funcție. Legat de această suspendare temporară, un localnic îmi spune:

- Nu e nimic, se mai odihnește și el după cât suflet a pus pentru mai binele comunei. Își mai trage sufletul și când va candida din nou, tot așa va câștiga, prin neprezentarea adversarilor, că nu cred să îndrăznească cineva să creadă că îl poate învinge pe Florin. Iar până se va întoarce din nou în fruntea comunei, îl avem pe Ioan Breje, pe Ionică, viceprimarul, cu care Florin a făcut o echipă cum nu a mai avut comuna noastră.

Da, mi-am spus, oamenii din Checea își respectă valorile. Apoi, mi-am îndreptat pașii spre sediul primăriei, acolo unde primarul in-

terimar și, după cum am înțeles din dialogurile cu oamenii, viitorul primar, domnul Ioan Breje, mă aștepta. Aflând că vreau să înregistrez un interviu cu dumnealui mi-a spus:

- Doamnă profesor Damian, eu nu fug de interviuri, doar mă cunoașteți, dar nici nu vreau să creadă cineva că îmi fac campanie electorală. Campania mea, făcută alături de domnul Florea, este la vedere, sunt faptele noastre, ale lui Florin și ale mele, numai cine nu vrea nu le vede. Dar pentru că ați venit până la noi, v-aș sugera să lăsăm să vorbească pozele din arhiva noastră, a primăriei, cu „Ruga checeană” din acest an. Nu imagini cu drumurile pe care le-am asfaltat în acest timp, nici cu alte proiecte, ci cu sărbătoarea bisericii, la care au participat consătenii noștri, care se vor bucura regăsindu-se în paginile unui jurnal cu o atât de mare arie de răspândire cum este „Jurnalul interregional Banatul”. Ceea ce, precum vedeți, am și făcut...

Pagină coordonată de prof. Roxana DAMIAN

Slujire arhierescă în Parohia Bârzava

„A fost o vizită de monografie. O vizită pe care am trăit-o cu toții la intensitate majoră!”

Gabriel FAUR - Primar al comunei Bârzava

Bârzava în Duminica a 3-a după Rusalii, a avut cinstea unei vizite arhieresti. Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei, membru de onoare în Senatul Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric, s-a aflat în mijlocul credincioșilor din această frumoasă comună. Așteptat de primarul comunei, domnul Gabriel Faur, de un sobor de preoți dintre care au făcut parte Pr. Dr. Tiberiu Ardelean, Inspector eparhial, Pr. Nelu Mercea, Protopopul Lipovei, Pr. Gheorghe Bânda, parohul Bârzavei și ceilalți preoți din satele aparținătoare comunei, precum și de un mare număr de locuitori ai comunei, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierescă în sfânta biserică a satului reședință de comună. O zi binecuvântată de vară în care din începutul slujbei nimburi de aur străluceau pe zidurile bisericii, înăuntru, peste chipurile grave de sfinți, raze purpurii. Te simțeai ca-n cer în mijlocul acestor minunății.

Apoi, Liturghia începu și, în timpul în care săvârșea Sfânta Liturghie, lumina vitraliilor îl învăluia pe Înaltpreasfințitul Părinte într-o aură vie. Glasul său, pornit din suflet, trecu peste capetele aplecate ale mulțimii ca un torent de sunete sfinte, pătrunzătoare; clopoțeii scoaseră un clinchet scurt, fumul de tămâie se înalță, învăluindu-i în trâmbele lor înmiresmate pe credincioșii adânciți în rugăciune. Murmurul rugilor, răsuflările calde, luminile, fumul cufundaseră adunarea într-o sfântă uitare de sine și de tot ce e pământesc.

Cuvântul Ierarhului a avut tema „Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu”, subliniind providența divină care înseamnă grija față de lume și care presupune conlucrarea omului cu harul divin la împlinirea planului creației, de unde și datoria credincioșilor de a lucra pentru mai binele lumii, stăruind la buna înțelegere între oameni și slava lui Dumnezeu (cf. Romani 5, 1-10 ; Matei 6, 22-33).

Cu prilejul acestei vizite, pentru activitatea rodnică din cei 36 de ani de slujire în parohia amintită, Preotul Paroh Gheorghe Bânda a primit, din partea Înaltpreasfințitului Părinte, distincția de iconom stavrofor.

La finalul Sfintei Liturghii, Chiriarul a oficiat o slujbă de binecuvântare a vechiului clopot, care a fost așezat ca o mărturie peste veacuri a celor care au purtat pecetea de creștin în această parte a Văii Mureșului.

Acest clopot, datat din anul 1896, a fost folosit până în 2021 (deci 125 de ani), când a fost înlocuit cu altul nou. Acesta a fost donat de către familia dr. Cozma Florinel și Maria și are ca protector pe Sfântul Arhangel Gavriil, fiind sfințit prin delegare de către Chiriarh în data de 31 octombrie 2021. La dorința familiei donatoare, dar și a credincioșilor, clopotul vechi a fost așezat în curtea bisericii, rămânând ca amintire și ca simbol pentru biserica comunei Bârzava.

La sfârșitul ceremoniei, edilul comunei, domnul Gabriel Faur ne-a spus: *A fost o vizită de monografie. O vizită pe care am trăit-o cu toții la intensitate majoră. Sunt bucuros că această vizită este promovată într-un jurnal interregional pentru că, astfel, avem ocazia să împărțim și cu alți oameni, bucuria și onoarea făcută nouă de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei.*

„După ani de restricții medicale, reale sau mai puțin corecte, datina creștină a biruit!”

Ioan MUNTEANU - Primar al comunei Liebling

Ruga, sărbătoare specifică Banatului, o sărbătoare care, după cum opinează prof. univ. dr. Otilia Hedeșan pune în relație hramul bisericii ortodoxe dintr-o localitate cu viața cotidiană a localității, cu familiile din interiorul comunității. În ziua în care este hramul bisericii este slujba festivă mai mult decât un serviciu religios, dar, în aceeași zi, mai sunt și alte momente ale sărbătorii, reprezentate diferit de la o comunitate la alta.

Ruga, consemna nu demult dr. Dan Octavian Paul, ruga bănățeană ar trebui să devină un obiectiv în patrimoniul spiritual UNESCO, întrucât Banatul are un patrimoniu cultural material și imaterial extrem de valoros, dar, din păcate, nu are niciun obiectiv pe lista UNESCO.

„În zona noastră bănățeană, spunea domnia sa, avem un patrimoniu extrem de valoros, dar Banatul nu are niciun obiectiv pe lista UNESCO. De aceea, m-am gândit să mergem pe linia patrimoniului imaterial, spiritual. Acolo ar merge foarte bine ruga bănățeană. Pe lista actuală a UNESCO, România figurează cu doina, cu călușarii, cu colindul ardelenesc. Din datele pe care le dețin, ruga este specifică zonei, întrucât nu am auzit de ruga moldoveană sau ardeleană. Probabil că sunt similitudini cu serbări de acest tip, dar este o îngemănare foarte frumoasă între viața civilă și viața religioasă în această rugă și are destule elemente care ar putea duce spre o prezență bănățeană pe lista UNESCO”.

Specific pentru ruga bănățeană, mai spune prof. univ. dr. Otilia Hedeșan, este participarea la serviciul religios, ofranda adusă morților, pomenirea morților, întrunirea întregii familii, inclusiv a rudelor plecate din localitate sau din țară, la masa îmbelșugată și participarea la jocul comunitar, elemente care nu se regăsesc în alte părți ale României. Un alt specific al rugii bănățene este acela că ele sunt clar așezate în calendar, din prima duminică de după Paști sau chiar de pe la Sfântul Gheorghe, până pe la Sfântul Dumitru, perioadă în care majoritatea bisericilor din Banat își au hramul, primăvară târzie – vară – toamnă. Restul sfinților sunt sărbătoriți prin praznice”.

Cu aceste observații extrem de prețioase, am pornit în ziua de Rusalii spre comuna Liebling. Subliniez că sărbătoarea de Rusalii e una extrem de importantă pentru toți creștinii. Ea marchează coborârea Duhului Sfânt asupra ucenicilor Mântuitorului. Conform scrierilor din Noul Testament, evenimentul s-a produs în ziua rusaliilor evreiești, la 50 de zile de la Învierea Domnului Iisus Hristos. De aceea este cunoscută în

rândul credincioșilor și sub numele de Cincizecime. Cuvântul Rusalii provine din latinescul „rosalia”, ce simbolizează sărbătoarea trandafirilor, dar reprezintă și fetele împăratului Rusalim, despre care se credea că aveau puteri magice și seduceau oamenii, pedepsindu-i pe cei care nu le respectau. În aceste zile oamenii își împodobesc casele și gospodariile cu ramuri de tei, nuc, plop sau stejar, pentru a alunga răul și bolile.

Odată ajunsă, așa cum mă așteptam și așa cum s-ar fi așteptat oricine îl cunoaște pe destoinicul primar al comunei Liebling, domnul Ioan Munteanu, nimeni altul decât vrednicul urmaș al celui mai mare poet al dialectului bănățean Marius Munteanu, am găsit o comună gătită în straie de sărbătoare, cu gospodari în așteptarea goștilor alături de care au pornit spre platoul pe care se afla „bina” unde ur-

mau să cânte interpreții „arvuniți” de administrația locală pentru acest eveniment major. O parte din ei îi puteți vedea pe afișul din această pagină.

La un moment dat, m-am apropiat de neobositul primar Ioan Munteanu, rugându-l să-mi spună câteva cuvinte privind acest eveniment creștin.

Doamnă Dobra, după ani de restricții medicale, reale sau mai puțin corecte, datina creștină a biruit. La porunca sfintei noastre biserici, ne-am chemat goștii, lăutarii, cinstind hramul și datina străbună. Au venit, cum spuneam la deschiderea spectacolului dedicat rugii, ca și noi, comunitatea din Liebling, să sărbătorim această zi și să uităm de toate necazurile care au trecut peste noi. Și, sincer vorbind, am așteptat cu nerăbdare, asemenea dragilor mei consăteni, să fim din nou uniți în bucuria unei astfel de zile. Și bucuria este cu atât mai mare cu cât alături ne sunt Preaonorații Părinți, preoții noștri dragi, copiii comunei, membrii ai ansamblului nostru de jocuri populare. Vom avea în aceste două zile de sărbătoare și o competiție sportivă a clubului nostru.

Am mai consemnat cu acest prilej și cuvântul Părintelui Paroh al bisericii din Liebling, care a spus:

Fiecare sărbătoare trebuie să înceapă cu o rugăciune. Și, astfel, noi, în zi de mare praznic, am săvârșit o rugăciune tocmai la începutul rugii. O rugăciune nu de laudă, nu de cerere, ci de mulțumire pentru toate binefacerile pe care le-am primit de la Dumnezeu în anii ce au trecut. Se cuvine, a mai subliniat Preaonoratul Părinte, să mulțumim domnului primar Ioan Munteanu pentru buna organizare.

Apoi, după ce copiii artiști din Liebling au deschis ruga cu frumoasele lor jocuri populare, două zile și două nopți, la Liebling, cântecul, jocul și veselie au fost la ele acasă.

Pagină realizată de prof. Rodica DOBRA

Hramul Bisericii din Sânpetru German

În data de 29 iunie, de Sfinții Apostoli Petru și Pavel, în localitatea Sânpetru German a avut loc celebrarea Hramului Bisericii, un eveniment important pentru comunitatea din Secusigiu, un eveniment profund legat de spiritul evlavios al oamenilor din zonă.

„Ziua localității Sânpetru German reprezintă o primă ediție a unui eveniment care sperăm să devină o tradiție în următorii ani. Am pregătit pentru locuitorii din Sânpetru German, Munar, Satu Mare și Secusigiu un spectacol la care atmosfera a fost întreținută de Diana Mihut și alți soliști ai comunei noastre, acompaniați de Formația Sorocul din Secusigiu. Invitați speciali ai acestui eveniment au fost Florin Stoian, Flavia Giurec și Andrada Dinga“, a spus edilul comunei, domnul Gheorghe Grad.

Rubrica școlii

Răsplată pentru rezultate bune la învățătură

Tabăra din Moneasa s-a transformat, pentru trei zile, în cea mai frumoasă poveste cu și despre copiii cu rezultate deosebite la învățătură din comuna Secusigiu! „A fost o experiență fantastică pentru cei 40 de copii, care au beneficiat de o excursie gratuită din partea Primăriei Secusigiu, ca răsplată pentru efortul pe care l-au depus în acest an. Am avut trei zile pline de ochișori scâldați în bucurie și suflete fericite de copii, cu joacă, plimbări, mult aer curat, dar și un superb foc de tabără, la finalul excursiei.“ (Gheorghe GRAD)

Buldoexcavator pentru comuna Secusigiu

În luna iunie, Primăria Secusigiu a achiziționat un buldoexcavator pentru realizarea diverselor lucrări din comună și nu numai.

„O investiție extrem de necesară, care ne va ajuta la diferite lucrări pe care dorim să le realizăm în comună: curățarea șanțurilor; încărcat, descărcat diverse materiale (inclusiv materiale rezultate în urma operațiunilor de igienizare a spațiilor publice); amenajări și igienizări spații verzi; lucrări de igienizare a izlazurilor comunale.

Buldoexcavatorul va fi extrem de util și la activități de intervenție în situații de urgență: deblocarea drumurilor publice în caz de înzăpezire; îndepărtarea copacilor căzuți sau a materialelor care ar bloca traficul pe drumurile publice; evacuarea pământului și a pietrișului rezultat după ploți puternice. Va mai putea fi și închiriat de către cetățeni pentru diverse lucrări contra unei taxe ce va fi stabilită în consiliul local“, a declarat edilul comunei pe pagina sa de Facebook.

Rubrica bisericii

Cuviosul Paisie Aghioritul

Să nu amestecăm voia lui Dumnezeu cu ispita și cu cele pe care le aduce ea. Dumnezeu îl lasă pe diavolul liber să-l ispitească pe om până la un punct, iar pe om îl lasă liber să facă binele sau răul. Dar nu Dumnezeu este vinovat pentru răul pe care îl va face omul. Puține sunt cazurile în care Dumnezeu îngăduie să fie ispitiți unii creștini evlavioși pentru a-și veni în simțire cineva care duce o viață păcătoasă și să se pocăiască. (...) Să presupunem că un familist foarte bun și foarte evlavios se află în casă cu toată familia sa și dintr-odată se face un cutremur și cade casa peste ei strivindu-i, iar după o înfricoșătoare suferință mor cu toții. Oare de ce a îngăduit Dumnezeu aceasta? Ca să nu cărtească ceilalți care sunt pedepsiți atunci când greșesc.

Pompierii voluntari din Secusigiu sunt campioni județeni!

Pompierii voluntari din comuna noastră și-au demonstrat din nou profesionalismul, la concursul județean din luna iunie, organizat la Pecica. Pompierii din Secusigiu au ieșit pe primul loc la toate probele, primind la final medaliile și cupa de campioni.

„Sunt mândru de voi și vă asigur în continuare de tot sprijinul meu. Mult succes la etapa națională care se va desfășura în luna august, la Arad, unde sunt convins că vom avea un rezultat la fel de bun“, au fost cuvintele domnului primar Gheorghe Grad adresate pompierilor voluntari din comuna pe care o administrează.

Ruga Bănățeană de la Deta

De Rusalii, Primăria Orașului Deta și Consiliul Local Deta, reprezentate de domnul primar Petru Roman au organizat ruga bănățeană chiar în centrul orașului pe scena din parcul Anton Kratzer.

Oamenii s-au adunat cu mic, cu mare încă de la ora 18 pentru a sărbători împreună cu mult iubirii și apreciații invitați: Alina Trastău, Stana Milu și Alex Surdea. Jocul și voia bună au fost completate de bucate tradiționale românești spre marele deliciu al publicului, care s-a bucurat de o petrecere pe cinste așa cum puteți observa și prin imagini.

Ludoteca - club de joacă și lectură

Liceul Tehnologic „Sfântu Nicolae” Deta, prin doamna director Ioana Miloș și doamna director adjunct Vâlcea Cristina au înființat, cu sprijinul fundației Alber, un club de joacă și lectură deschis tuturor copiilor.

Astfel, în incinta școlii generale, a fost amenajată o sală de clasă cu mobilier, dispozitive video, jocuri, fotolii tip puf, unde elevii pot petrece timpul în mod productiv și distractiv. Acolo se vor desfășura diverse activități instructiv-educative, dar și orele de dirigenție sau lectură, atât de îndrăgite de cei mici și silitori.

Concurs de biciclete de 1 iunie

Cu ocazia zilei copilului, Primăria și Consiliul Local Deta, prin intermediul domnului primar Petru Roman și a domnului viceprimar Radu Rotar, au organizat un concurs de biciclete, care i-a avut în prim-plan pe copiii din oraș. Competiția a început la ora 10, iar punctul de întâlnire și startul au avut loc în fața primăriei. Participanții au purtat cască de protecție și au fost însoțiți de părinți, iar doritorii, fără limită de vârstă, au luat parte mai apoi la un tur al orașului pe bicicletă.

Brunch Bănățean în casa Ferch

Marghit și Roman Renner au organizat în casa Ferch din Deta un brunch bănățean în 04.06.2022.

Invitații au luat o masă tradițională în

aer liber, au vizitat un mic muzeu cu produse locale și mașini de epocă, iar la final a avut loc un mic spectacol susținut de trupa de dans tradițional din Variaș.

„Aunci când desfășori o activitate cu pasiune, munca poate fi o bucurie!”

Ionel BERARI - Primar al comunei Petriș

Ies de pe șoseaua ce șerpuiește spre Deva intrând pe unul din cele mai frumoase drumuri ce duc spre inima unei localități. E cald, nimic nu mișcă, aroma fânului s-a oprit pe cărări, plopii care, nu mai departe de ieri, au pus la cale un amurg ca un sfârșit de veac, stau ascunși sub vrăbii și sub libelule. Am pornit spre Petriș cu gândul de a continua interviul cu primarul comunei pe un subiect care va interesa, cu siguranță, toți cititorii jurnalului nostru, acela al albinăritului. Catalogată ca o ocupație ușoară, apicultura nu este deloc așa, iar cel mai bine o știu asta apicultorii, care fac sacrificii foarte mari pentru a avea succes în domeniu. Cu un astfel de apicultor mi-am dorit să stau de vorbă, mai ales pentru tinerii noștri cititori, care convinși că Albert Einstein avea dreptate atunci când afirma că: „Dacă albinele ar dispărea, omenirea va mai supraviețui 4 ani, cel mult“, îndrăgesc această ocupație. Și, precum citiți, primarul acestei frumoase comune a fost de acord să abordăm acest subiect.

Domnule primar, sunteți și un pasionat de albine!

Da, se poate spune și astfel.

De când a început această preocupare a dumneavoastră pentru creșterea albinelor?

Doamnă profesor Drăghici, vedeți, dumneavoastră, povestea cu albinele a început din vremuri imemorabile, să zic așa. Încă din copilărie. Familia mea a avut ca preocupare întotdeauna stupăritul.

Carevasăzică vorbim în cazul dumneavoastră de o...

Tradiție, o tradiție în familie. Noi suntem cinci frați, iar trei dintre noi creștem albine. Din păcate, eu am mai redus din albine, nu îmi permite timpul, dar ceilalți frați reușesc să activeze foarte bine și să aibă peste 100 de familii fiecare.

Dumneavoastră câte familii aveți?

Eu am în jur de 50 de familii de albine. Am avut 70 - 80 de familii, dar am vândut dintre ele. Nu aveam timp să mă ocup permanent de ele. A trebuit să le vând. Este mult de lucru la albine.

Chiar este atât de greu să crești albine?

Atunci când desfășori o activitate cu pasiune, munca poate fi o bucurie și niciodată grea. Problema este că la albină trebuie să mergi când trebuie, nu când ai tu timp. De exemplu, în perioada roiului trebuie să intervii, dacă vrei să nu roiască sau să nu le pierzi, trebuie să fii permanent acolo, să te afli acolo între ele să le monitorizezi.

De ce trebuie să fii permanent între ele?

Să vezi care are tendința de roire, să faci roiuri naturale, de aceea e nevoie să faci diferite lucrări. Roirea este procesul natural de perpetuare a speciei albinelor. Ele trăiesc în sistem familial. Sunt o familie. Toți dintr-un stup sunt urmașii unei singure măci. Prin procesul de roire, matca și albinele se îngrijesc să producă alte măci.

Există posibilitatea ca o albină să părăsească grupul?

Există riscul ca o parte din albine să plece, împreună cu matca veche sau cu alte măci noi. Ele încă și păstrează instinctul natural de a-și căuta o scorbură în copac să își face acolo stupul. O parte dintre ele are tendința să plece acolo, în sălbăticie, dar fiindcă nu sunt tratate, fiindcă suferă de anumite boli și dăunători, viața în copac nu e foarte lungă. Mor mult mai repede decât atunci când sunt în stup monitorizate de om.

Domnule primar, vă mulțumesc pentru amabilitatea de a destăinui aceste mai puțin știute lucruri despre lumea albinelor cititorilor noștri, care rar, foarte rar, au parte de opinia unui cunoscător pasionat al

apiculturii.

Și eu vă mulțumesc pentru faptul că mi-ați oferit posibilitatea de a povesti câte ceva din această plăcută îndeletnicire a mea. Sper ca și în acest fel să apropii cât mai mulți tineri de lumea fascinantă a albinelor.

Cele mai importante ființe vii de pe planetă

Căutând să suplimentez dialogul meu cu domnul Berari privind aceste binecuvântate zburătoare, care se hrănesc cu nectarul florilor și pe care le întâlnim clasificate în cadrul super familiei Apoidea din cadrul subordonului Apocrita, am mai aflat că, potrivit unei comunicări a Institutului Earthwatch, albinele sunt cele mai importante ființe vii de pe planetă, însă au intrat în categoria insectelor cu risc crescut de dispariție. Așadar,

albinele ne oferă viață. Ne mai oferă și miere, unul dintre cele mai sănătoase alimente, iar consumul constant ne poate feri de numeroase afecțiuni. Mai mult decât atât, studiile arată faptul că folosirea mierii în anumite momente ale zilei ajută în mod diferit organismul.

Astfel că mierea consumată dimineața, pe stomacul gol normalizează digestia; elimină balonarea; energizează organismul; întărește sistemul imunitar; stimulează arderile la nivel

celular; elimină bacteriile nocive din organism; oprește dezvoltarea microbilor; contribuie la refacerea celulelor pielii; ameliorează tusea.

Iar mierea consumată seara, înainte de culcare te ajută să ai un somn liniștit; întreține flora intestinală sănătoasă; ajută sistemul imunitar să repare celulele afectate; ajută ficatul să elimine toxinele; contribuie la arderea grăsimilor; tratează simptomele gripei și răcelii.

Un nou tip de concediu pentru angajați

Prof.univ.dr.Aurel MIHUȚ

Potrivit unor reglementări venite de la Comisia Europeană, toți angajații care vor avea probleme și vor fi nevoiți să lipsească de la muncă sau urmează să îngrijească un membru al familiei grav bolnav, ar putea beneficia fără probleme de un alt tip de concediu din partea angajatorului.

Codul Muncii se va modifica în acest sens, iar angajatorii vor fi obligați să accepte fiecare cerere venită din partea angajaților. Acest tip de concediu se va acorda pentru cel mult 10 zile persoanelor care se confruntă cu anumite probleme personale sau de familie și care vor fi recuperate ulterior conform unei înțelegeri de comun acord cu angajatorul. În aceeași inițiativă, concediul paternal, adică cel de care beneficiază tatăl copilului, va fi de 10 zile, în loc de 5, cât e acum, iar concediul pentru îngrijirea copilului bolnav va putea fi dat până la vârsta de 12 ani, nu de 7 ani, cum prevede actuala lege.

Știați că...

Regina este cea mai mare dintre albinele din stup?

Într-o singură expediție, o albină vizitează 50-100 de flori. Iar într-o zi albinele dintr-un stup vizitează 225.000 de flori în fiecare zi? ♦ Albinele dintr-un stup parcurg în medie 8.000 km pentru un kg de miere? ♦ Viteza maximă pe care o poate atinge o albină este de 70 km/h, în timp ce, atunci când este încărcată cu polen și nectar, viteza acesteia este de doar 20 km/h? ♦ Albinele pot bate din aripi foarte rapid, 200 de bătaii/secundă, respectiv 12.000 de bătaii din aripi pe minut? ♦ Cea mai „bătrână” albină cunoscută de cercetători are 100 de milioane de ani? Este conservată într-o bucată de chihlimbar și a fost descoperită în Myanmar.

Pagină coordonată de prof. Diana Sanda DRĂGHICI

„Este cel mai complex proiect derulat de administrația locală a orașului Lipova dintre toate proiectele realizate până în prezent pentru acest gen de lucrări!“

Florin Fabius PERA - Primar al orașului Lipova

Atunci când ajungi în orașul Lipova și îl cunoști pe primarul ei de azi, domnul doctor Florin Fabius Pera și pe fostul primar, actualul administrator public, domnul Iosif Mircea Jichici și îi auzi vorbind despre cum va arăta orașul Lipova de mâine, realizezi că există oameni care știu să-și dăruiască satisfacții obștești, oameni care își găsesc bucuria și în munca depusă în folosul concetățenilor lor. O mică, foarte mică parte din multele proiecte pe care dânsii le vor transpune în realitate imediată este și acela care va asigura reabilitarea a 18 străzi din orașul Lipova. Despre acest proiect am dorit să aflu date noi și domnul primar mi le-a oferit cu multă amabilitate.

Domnule primar, când se va da startul lucrărilor privind reabilitarea celor 18 străzi și care sunt străzile vizate?

Firma constructoare a dat startul lucrărilor derulate în cadrul proiectului care va asigura reabilitarea și modernizarea a 18 străzi din orașul Lipova. Lucrările au și fost demarate pe Str. A.Vânătu, iar celelalte străzi cuprinse pentru reabilitarea infrastructurii rutiere sunt următoarele: General Petrescu, Cuza Vodă, V. Alecsandri, 1 Decembrie, Mețianu, M.Vitezul, Viilor, Mureș, M. Eminescu, Sarmisegetuza, Înv. I. Tuducescu, Calea Timișorii, Sgt. E. Chiriță, Zorilor, Clujului, Lugojului și E. Murgu.

Cine va asigura implementarea acestui proiect?

Constructorul care va asigura implementarea acestui proiect este reprezentat de firma S.C. Work Intelligence SRL, cu rol de lider, ca să spun astfel, având ca firme asociate următoarele societăți: Agro Mineral, R.W.S., Cavadini Construct și M.G.M. Design.

Domnule primar, la ce sumă se ridică această amplă lucrare?

Valoarea totală este de 8.424.349,78 lei, iar proiectul asigură, conform obiectului contractului, proiectarea și execuția lucrărilor de reabilitarea a infrastructurii rutiere pe 18 străzi din orașul Lipova.

Vă întreb, tot pentru cititorii noștri, cine asigură finanțarea?

Proiectul este finanțat de Ministerul Dezvoltării, în cadrul Programului Național pentru Dezvoltare Locală și vă asigur, atât pe dumneavoastră, cât și pe concetățenii mei, că este cel mai complex proiect derulat de administrația locală a orașului Lipova, dintre toate proiectele realizate până în prezent pentru acest gen de lucrări privind reabilitarea și modernizarea infrastructurii orașului nostru.

Aveți cuprinse aici un număr mare, din câte înțeleg, cel mai mare număr de străzi prevăzute vreodată untr-un singur proiect.

Și vă asigur că în urma realizării lucrărilor prevăzute, cele 18 străzi incluse vor primi o imagine cu totul nouă și se vor asigura cele mai bune condiții pentru circulația rutieră și pietonală.

Interviu realizat de prof. Andreea TEACĂ

„Mă bucur că, alături de colegul și bunul meu prieten Iosif Mircea Jichici, am fost astăzi prezenți la acest eveniment special!“

Florin Fabius PERA

Preasfințitul Părinte Emilian CRIȘANUL - Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Aradului, prezent la Lipova cu ocazia Hramului Bisericii Ortodoxe „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Lipova Băi

În zi de mare sărbătoare, cu o specială însemnătate spirituală și sufletească pentru toți creștinii ortodocși, Sărbătoarea Sfinților Constantin și Elena, creștinii ortodocși ai orașului Lipova au avut marea onoare și bucurie să petreacă sărbătoarea Sfinților Împărați Constantin și Elena în mijlocul unui sobor de preoți, prezenți alături de Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul - Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Aradului, pentru a săvârși Sfânta Liturghie Arhierescă la Biserica Ortodoxă Sfinții Împărați Constantin și Elena din Lipova Băi, care și-a serbat hramul. Atmosfera creată și mesajul transmis prin cuvintele predicate au fost de o mare profunzime și au încărcat sufletul fiecărui credincios prezent, cu bucurie, lumină, nădejde și speranță, în centrul prediciei Preasfinției Sale, fiind exemplul pe care Sfinții Împărați Constantin și Elena l-au oferit, un exemplu al luptei pentru libertate, credință, dragoste de Dumnezeu, de glie, de oameni, de popor, un exemplu al luptei pentru unitate creștină, pentru mărturisire, exprimare liberă, curaj și demnitate, dar mai ales un exemplu și un îndemn la unitate creștină.

Cu acest prilej, edilul orașului Lipova, domnul Florin Fabius Pera, prezent la acest eveniment special, a spus: „Mă bucur că, alături de colegul și bunul meu prieten Iosif Mircea Jichici, am fost astăzi prezenți la acest eveniment special și le mulțumesc preoților Cosmin Balint și Gheorghe Dehelean, precum și familiei Constantin și Dorina Miloș, ctitorii acestui sfânt lăcaș, pentru tot ceea ce au construit și au realizat aici la Biserica Sfinții Împărați Constantin și Elena din Lipova Băi, pentru că au creat această oază de liniște și pace în mijlocul naturii. După această zi, în care am fost înconjurat de multă frumusețe și pace, cea mai importantă învățătură, așa cum a spus și Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul, pentru noi oamenii de azi și pentru a continua să ducem mai departe tot ceea ce Dumnezeu ne-a oferit este „să prețuim libertatea, să cunoaștem adevărul de credință și să lucrăm pentru unitatea Bisericii Mântuitorului nostru Iisus Hristos”.

Glorie eternă eroilor neamului românesc!

La 40 de zile de la Sărbătoarea Învierii Domnului, în fiecare joi din săptămâna a VI-a de după Paște, creștinii sărbătoresc Înălțarea Domnului, o frumoasă sărbătoare cu semnificații profunde.

În calendarul creștin ortodox, în această zi sfântă, când este marcată și Ziua Eroilor, sunt pomeniți și celebrați și Eroii Neamului și toți cei căzuți de-a lungul veacurilor „pe toate câmpurile de luptă pentru credință, libertate, dreptate și pentru apărarea țării și întregireanemului”. Cu această ocazie în orașul Lipova s-au desfășurat, manifestări culturale și religioase, dedicate comemorării eroilor neamului, toate acestea fiind organizate de Primăria și Consiliul Local al orașului Lipova.

Programul comemorativ a fost deschis începând cu ora 10:30 în Parcul Libertății din fața Bisericii Ortodoxe din Lipova, acolo unde în cadrul ceremonialului religios și cultural pregătit, s-a oficiat o slujbă de pomenire a eroilor la Troița și Monumentul Eroilor aflate aici, urmate de o acțiune de depunere de coroane din partea instituțiilor statului și organizațiilor locale prezente la eveniment.

În continuarea acestui moment, festivitățile s-au desfășurat la Monumentul Eroilor din incinta Cimitirului Vechi din Lipova, Monumentul Eroilor din Parcul Radna, Troița din curtea Bisericii Ortodoxe Șoimoș și Troița din curtea Bisericii Ortodoxe Radna.

Primăria și Consiliul Local al orașului Lipova s-au bucurat de participarea și implicarea reprezentanților instituțiilor locale și județene, reprezentanții partidelor politice, dar și reprezentanți ai instituțiilor de învățământ din orașul Lipova.

Tuturor celor prezenți, conducerea Primăriei și Consiliului Local Lipova, le transmite încă o dată și pe această cale, mulțumiri deosebite pentru participare și colaborare.

Pagină realizată cu sprijinul domnișoarei Adela POPESCU

„Atunci când ai toate utilitățile necesare unui trai civilizată, pare un fapt firesc ca oamenii de la Timișoara să prefere Remetea și Ianova!”

Cosmin CHIRA - Viceprimar al comunei Remetea Mare

Ies din localitatea reședință de comună Remetea Mare, îndreptându-mă spre satul Ianova, acolo unde am programată o întrevedere cu viceprimarul comunei. Cu mult înainte de intrarea în sat, se așterne netedă ca o palmă întinsă, câmpia. Noaptea plouase și petele de apă, înmuiate de câte un zâmbet de soare, mustesc și sclipirea lor bucură privirea. Există aici un ceas al zilei, în care mirosul miriștilor este amețitor, se strecoară în sânge, amărui și cald, ca și cum pământul ar fi cuprins în sinea lui toată aroma fierbinte a soarelui și atunci, în faptul zilei, răsuflă încet acel iz de grâu și țărână, de floare îndărătnică de câmp.

Domnule viceprimar, îmi spuneți, în rândul trecut, că alături de domnul primar Ilie Golubov, doriți să schimbați fața satului Ianova, sat în care și locuiți.

Este adevărat și am spus acest lucru și legat de centrul acestei așezări, știut fiind că centrul unei localități este cartea sa de vizită.

Am venit azi la dumneavoastră în sat și pentru a vă întreba despre un anume izvor, cum este cu acel izvor de la Ianova?

Ei, acolo trebuie să ne apucăm să lucrăm. Pentru că acela este un proiect mai complex.

De ce?

Pentru că izvorul de care mă întrebați este renumit pentru apa foarte bună. Acolo vin foarte mulți oameni să ia apă, chiar din localitățile vecine, inclusiv din Timișoara. Am zis că trebuie să îl amenajăm, pentru că este un fel de carte de vizită a localității. Am decis să facem un proiect, să fie foarte frumos. Ne dorim ca cine vine acolo să fie plăcut surprins. Acolo, avem și o priveriște frumoasă, iar oamenii trebuie să se bucure de natură și aer curat. Vom monta bănci, foisoare, pomi ornamentali, coșuri de gunoi, flori, lămpi stradale. Va fi un proiect mai amplu și frumos, pentru ca să iasă totul foarte bine la final.

Care ar fi valoarea investiției?

Valoarea investiției se ridică la 350.000 de lei. Este clar că, dacă dorim să iasă ceva frumos, este și costisitor. În plus, dacă tot vorbim de o carte de vizită a locului, este bine să știți că am început și renovarea școlii și a grădiniței din Ianova. Vrem să facem o grădiniță cu program prelungit.

Din ce îmi spuneți, înțeleg că localitatea se află în plină dezvoltare!

Exact, localitatea este în plină dezvoltare și la Remetea Mare, în centrul de comună nu mai avem loc la grădiniță, iar soluția este ca părinții din Ianova să își lase copiii la grădinița din Ianova. Neavând posibilitatea să îi lase în program prelungit, toată lumea îi duce la Remetea. În acest sens, am început să facem compartimentări, să renovăm școala și grădinița în interior și exterior. În septembrie vom da drumul la grădinița cu program prelungit și la Ianova. Comuna e în plină dezvoltare și sunt familii cu mulți copii.

Domnule Cosmin Chira, de obicei lumea pleacă de la sat la

oraș. Comunele se depopulează, dar la Remetea este invers. Vin tot mai mulți să locuiască, dovadă că aveți nevoie de școli și grădinițe?

Având în vedere că suntem o comună aproape de Timișoara, acesta este trendul: de la oraș să se mute la sat, iar noi să ne dezvoltăm. Remetea e la 10 km de Timișoara, Ianova, la 15 km. Suntem o zonă aerisită, iar în ultima perioadă se caută foarte mult localitatea.

Unde mai punem că ambele localități, Remetea Mare și Ianova, se bucură de toate utilitățile!

Da, avem toate utilitățile: gaz, curent electric, rețea de apă de la Aquatim, străzi asfaltate, șanțuri, podețe, totul este bine organizat și totul este bine pus la punct. Și atunci când ai toate utilitățile necesare unui trai civilizată, pare un fapt firesc că oamenii de la Timișoara să prefere Remetea și Ianova.

Canalizarea?

Canalizarea este pusă pe lista de priorități la Ianova. Pe viitor vom face și canalizare. Vom fi o localitate modernă cu adevărat. Avem făcut studiu de fezabilitate.

Cât costă investiția?

E o lucrare complexă care necesită foarte mulți bani. Aproximativ 6 milioane de euro. Avem 800 de locuri de casă, dar localitatea e foarte întinsă ca suprafață. E mai mare chiar ca Remetea, de aceea și sistemul de canalizare e mai costisitor.

Cum e cu forajul, evoluează bine?

Având în vedere dezvoltarea localității Ianova, respectiv creșterea necesarului de apă, în anumite perioade ale anului a apărut problema imposibilității asigurării apei la parametri optimi, prin urmare, Primăria comunei Remetea Mare a solicitat execuția unui nou foraj și a unui rezervor suplimentar de înmagazinare. Astăzi vă anunțăm că au început lucrările pentru execuția unui rezervor suplimentar de înmagazinare care va fi realizat suprateran și va avea o capacitate de 100 m³, din inox, amplasat în incinta gospodăriei de apă existente. În incintă vor fi realizate cămine de vane pentru a se realiza legăturile între rezervorul existent (40 mc) și cel nou (100 mc).

Știind că sunteți așteptat, împreună cu domnul primar Ilie Golubov la întrunirea Asociației Primarilor din Banatul Istoric, vă mulțumesc pentru acest dialog, dorindu-vă o zi frumoasă în continuare.

Și eu vă mulțumesc!

Actualitatea geniului

Oare câtă vreme se va mai regăsi românul în versurile poemului „Împărat și prolețar”?

Prof. univ. dr. Aurel MIHUȚ

Recent, am aflat că în conformitate cu declarația 112 depusă pentru luna aprilie 2022 de către angajatorii din instituțiile publice, un număr de 13.588 persoane care lucrează la stat câștigă salarii mai mari decât cele ale președintelui țării, care are un salariu de 14.865 lei. Aceștia, au încasat venituri nete egale sau mai mari decât 14.000 lei, în timp ce, sectoarele unde ponderea lucrătorilor cu salariul minim este ridicată, pe motiv că „țara nu are de unde să vă dea mai mult”. Așadar, suntem îndreptățiți să ne întrebăm de ce legea țării permite creșterea inegalităților de venituri, a riscului de sărăcie? Au fost corelate dinamica salariului minim cu dinamica minimului de trai decent și a minimului de trai de subsistență? De ce atâta discriminare? Chiar nimeni nu are habar ce se întâmplă în această țară, cu acest popor? Oare câtă vreme se va mai regăsi românul în versurile poemului „Împărat și prolețar”? „Ș-acele milioane, ce în grămezi luxoase / Sunt strânse la bogatul, pe cel sărac apasă, /Și-s supte din sudoarea prostitului popor.”

Din albumul primăriei

Privind această imagine din Centrul Civic al comunei Remetea Mare, înțelegem mai ușor de ce cetățenii Timișoarei, fac eforturi pentru a alege această comună în locul unui oraș ca Timișoara.

Pagină coordonată de **Camelia DINA**

700 de ani de la atestarea comunei Denta

Locuitorii comunei Denta au sărbătorit în acest an 700 de ani de atestare documentară. Cu această ocazie, domnul primar Petru Tapanov a evidențiat importanța zilei într-o festivitate organizată special pentru a onora acest eveniment semnificativ: „Cea de-a DCC-a aniversare a comunei Denta este mai mult decât o comemorare plină de emoție a trecutului. Este un mod prin care noi, cetățenii Dentei, sărbătorim un viitor plin de speranță și realizări!”.

Nu se cunoaște cu exactitate data înființării Dentei, dar istoriografia presupune că între Deta și Denta, ar fi existat castrul roman Potula, prin care trecea drumul roman care lega Canonina (Vârșeț) de Zurobara (probabil Timișoara). Pe teritoriul satului au fost descoperite mai multe vestigii romane, printre care și o piatră de hotar. Cu toate acestea, prima atestare documentară a Dentei datează din 1322. Conform monografiei întocmite de Caius Pascu, Bela al IV-lea ar fi ridicat aici o cetate de apărare la 1241. Astfel, după retragerea

tătarilor, în zonă existau mai multe cetăți de apărare printre care și Denta. Cert este că la 1322 apare în documente ca aparținând județului Caraș, cu numele Deuch, iar la 1332 apare cu numele Deud.

În secolul XVI, Denta era o cetatea otomană care aparținea Pașalâcului, dar acest lucru încetează în 1716. Atunci Denta avea circa 100 de case. La scurt timp, în 1720, încep primele colonizări cu germani (șvabi).

Pentru a le asigura serviciul religios, se înființează în 1724 parohia romano-catolică. În 1745 se mută aici primele familii de bulgari. În același an începe și construcția canalului Bârzava.

Evenimente semnificative au avut loc și în anul 1951 care a reprezentat o grea lovitură pentru mai multe familii din localitate acestea fiind deportate în Bărăgan. Regimul comunist instaurat în România și deteriorarea condițiilor de trai au dus la emigrarea, între 1956 - 1996, a unei bune părți a populației.

În ziua de azi, comuna Denta cuprinde satele Breștea, Rovinița Mare și Rovinița Mică având un total de 94 km² și 2982 de locuitori conform recensământului. Majoritatea locuitorilor sunt români (63,21%). Principalele minorități sunt cele de bulgari (16,06%), maghiari (8,62%), sârbi (4,26%), romi (2,38%) și germani (1,01%). Pentru 3,49% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută.

Precum spunea domnul primar Petru Tapanov, citându-l pe marele teoretician literar Eugen Lovinescu „Nimic nu-i leagă pe oameni mai mult decât conștiința unui trecut comun”. În acest spirit, în data de 18 iunie, Primăria și Consiliul Local Denta au organizat o serie de evenimente culturale. Ziua a început cu primirea invitațiilor la Școala Gimnazială Denta în jurul orei 9:00, apoi a urmat o expoziție la Grădinița P.N. Denta la ora 9:00-9:30, parada etniilor la ora 9:30 urmată de tedeum în cadrul Bisericii Ortodoxe Române la ora 10. Simpozionul „Denta - la ceas aniversar a avut loc în Sala Terenul Mare la ora 11:00, iar mai apoi s-a organizat o masă festivă (12:30-14:00) și un program artistic în parcul comunei Denta la ora 14:00.

Pagină realizată de
Luminița EFTENIE

„Dacă vrei să lași ceva în urma ta, atunci nu îți ajung opt ore de muncă!”

Niculae POP - Primar al comunei Voiteg

Când m-am depărtat de bine gospodărita comună Voiteg, am întors capul. Seara se lăsa albastră, pe tot drumul spre Timișoara mă impresura de pretutindeni singurătatea posomorâtă a câmpiei. Nu se zărea țipenie de om cât bătea ochiul. Departe, în zare, soarele părea că dăduse foc nu numai câmpurilor nesfârșite de care-și lipise marginea, ci și cerului pe care lunecase toată ziua și la hotarele căruia, acum, se îneca, se scufunda ca într-o apă fără fund. Târziu, după ce de mult apuse soarele am intrat în oraș. Mi s-a părut că pătrund într-un larg și trist cimitir, în care peste toate mormintele au căzut și-au putrezit și s-au amestecat cu țărână crucile de lemn, într-un cimitir în care au murit și-au putrezit până și greierii și lăcustele cu aripi verzi și cu picioarele lungi, noduroase. Oamenii orașului dormeau istoviți. Pomii întindeau spre cer brațe negre ca niște funțe înalte și subțiri, care cereau îndurare și poate un strop de apă. Doar cerul clipea viclean din ochii mărunți și luminoși ai stelelor. Căci orice s-ar întâmpla pe pământ, cerul rămâne același. Odată ajunsă la birou, am pornit să scriu interviul cu primarul comunei Voiteg. Un om de toată isprava, care, așa cum dă de înțeles tuturor celor care îl cunosc, dorește să facă mai mult decât a promis la alegeri. Și după cum arată faptele sale de până acum, chiar va izbuti.

Domnule primar, de ce ați stabilit întâlnirea noastră după orele programului de muncă pe care îl aveți la primărie?

Doamnă Camelia, este mai bine să stau de vorbă după ce termin munca la primărie, decât să o întrerup.

Este mult de lucru la primărie?

Ca oriunde. Dacă nu vrei să lucrezi, atunci poți spune că nu este de lucru, dar dacă vrei să lași ceva în urma ta, atunci nu îți ajung opt ore de muncă.

După ce încheiem dialogul nostru, puteți spune că ați terminat pe ziua de azi activitatea la primărie?

Deloc, după acest interviu voi pleca la Folea.

Și totuși, e ora 19:30!

Doamnă Dina, eu așa am lucrat de când mă știu, programul meu era cât ziua, trebuie să mă duc la Folea, că acolo am de controlat reparațiile care se fac la asfalt. Și aceste reparații le facem nu numai la Folea ci și la Voiteg.

La Folea ați efectuat reparații și la drumurile pietruite.

Da, s-au efectuat reparații la drumurile pietruite în satul Folea cu material achiziționat de la „DRDP” Timișoara.

Văd că ați toaletat arborii, arată bine îngrijiți.

Trebuia, chiar dacă această necesară lucrare a dus temporar la întreruperea energiei electrice.

Când am venit în rândul trecut, erați preocupat de lucrările făcute la capela din cimitir. Mai aveți de lucru la ea?

Nu, nu mai avem, s-au finalizat lucrările și vom trece la recepția lucrării.

Sărim de la una la alta, dar nu vreau să uit nimic din ce ați făcut pentru comunitatea dumneavoastră în ultima vreme.

Vă ascult!

Ce-mi puteți spune despre turneul de tenis de masă pe care l-ați pregătit pentru tinerii comunei?

Activitățile sportive desfășurate în comuna noastră reprezintă pentru mine o preocupare constantă, majoră, conștient fiind de rolul educațional al sportului. În acest sens, am susținut, la sfârșitul lunii trecute, organizarea unui turneu de tenis de masă, care s-a desfășurat în spațiul generos al Căminului Cultural din satul Folea. Și, din dorința de a participa oricine dorește, am împărțit participanții pe două categorii de vârstă.

În ce fel?

Participanții au fost împărțiți pe două categorii de vârstă, copii între 7 și 14 ani și adulți de peste 14 ani. A fost un turneu care m-a convins încă o dată că sportul leagă prietenii frumoase. Și, să nu uit, dacă tot am vorbit despre acest turneu de tenis de masă, la sfârșitul lui am continuat cu o întrecere de tenis cu piciorul.

S-a finalizat licitația pescăriei de la Voiteg?

Da, în cel mai scurt timp vor începe și lucrările.

Ce lucrare de importanță majoră ați finalizat în ultimul timp?

Cred că o astfel de lucrare, socotită după importanța ei pentru consătenii mei, o reprezintă finalizarea trotuarelor în localitatea reședință de comună, precum și în satul Folea. Tot de importanță demnă de luat în seamă, aș socoti și finalizarea trecerii terenurilor cu pășune în intravilan pentru punerea în legalitate a grădinilor acelor cetățeni ce au locuințe pe Aleea Gării din Voiteg.

Domnule primar, vă mulțumesc pentru acest dialog purtat după programul dumneavoastră de primar.

Și eu vă mulțumesc pentru promovarea comunei noastre în acest jurnal interregional al „Asociației Primarilor din Banatul Istoric”, dorindu-vă ani rodnici de muncă.

Rubrica școlii

Cartea pentru vacanță

Drași elevi ai școlii din Voiteg, pentru această lună de vacanță, vă recomand să citiți „Scurtă istorie a românilor”, cartea semnată de președintele Academiei Române Ioan Aurel Pop.

Viața trecută a poporului român este plină de întâmplări de toate felurile, de la munca de fiecare zi la petreceri pline de fast, de la războaie nimicitoare la înălțarea de impresionate biserici, de la scrierea de cărți la horele cântate și jucate de fete și flăcăi, de la iubiri și doruri la uri și plângeri, de la dărnicie la egoism etc. Români și-au trăit viața așa cum au putut, nici mai bine și nici mai rău decât alții. Nu există popoare cu istorii bune și altele cu istorii rele, nici popoare cu trecut curat ca lacrima și plin numai de fapte bune, față în față cu altele, condamnate să facă numai rele și să fie urâte, ci există pur și simplu popoare egale, care trebuie respectate. Ca să putem înțelege și face acest lucru, trebuie să cunoaștem trecutul nostru și al celor din jur. Faptul nu ne va ajuta prea mult să prevedem viitorul – cum mai cred unii –, dar ne va face mai înțelepți și ne va pregăti să înțelegem mai bine și să prețuim viața pe care o trăim.

Voitegeana

Ciprian POP

Ansamblul „Voitegeana” a fost înființat în anul 2008 cu scopul de a readuce semenilor noștri tradiția, obiceiurile și portul popular din zona de câmpie și munte a Banatului.

Începând cu anul 2016, ansamblul a cunoscut o nouă etapă, prin promovarea acestuia peste hotare. Ansamblul are în componență 60 de membri, tineri dansatori, cu vârste cuprinse între 6 și 20 de ani. Diferențele de vârstă dintre dansatori sunt dovada vie că tradiția și dragostea pentru folclor sunt încă ușor transmisibile. Plăcerea jocului se observă în fiecare reprezentare, iar pasiunea pentru dans oferă o evoluție vizibilă. An-samblul „Voitegeana” a participat la numeroase festivaluri și evenimente naționale și internaționale. Pe plan național amintim premiul de seamă la Festivalul-Concurs „Lada cu zeste” și Festivalul-Concurs „Cântec, joc și grai străbun”. Pe plan internațional, ansamblul s-a remarcat în țări precum: Macedonia, Spania, Serbia, Italia și Turcia.

Pagină coordonată de Camelia DINA

SPIRITUL CÂMPIEI ESTE METAFIZICĂ PURĂ!

Dulce, timp pierdut pe-ntoarceri, timp ne-ndoit pe plecări, nesemănând cu nimic, pentru că începutul și sfârșitul zilei, nu-și au asemănare în mijlocul acestei livezi din pustă, decât în flăcările asfințitului cuibărite în adâncul fântânii cu ciutură. Aici am vorbit cu interlocutorul meu despre lumea care merge după rânduiala ei, gustând amândoi din mierea adormirii timpului. Dinspre țarină se auzi o morișcă și, îndată după aceea, se auzi și mugetul vacilor întorcându-se de la păscut.

Domnule Vasile Todî, ne aflăm în luna concediilor, dumneavoastră când v-ați programat concediul pentru acest an?

Dragă dascăliță, eu, concediu, în sensul strict al termenului, nu am avut din 1983 toamna, atunci după nuntă am plecat pentru patru zile într-o stațiune, unde chiar la sosire, în vitrina unei librării am văzut un volum ce aduna între copertele sale corespondența lui Nikos Kazantzakis cu Alexis Zorba. Volum îngrijit, dacă nu mă înșeală memoria, de Polixenia Karambi. Spre mâhnirea soției, dedicând eu o zi întreagă lecturii aceluia volum, nu ne-au mai rămas decât trei zile de concediu. Întorcându-mă acasă, la scurt timp am realizat atunci că dacă omul nu trăiește ca un ceasornic, toată viața lui este un concediu. Știi, eu nu am semnat niciodată o condică de prezență și îți dau un sfat, dacă-mi îngădui...

Vă rog!

Domnișoară profesor, așază-ți sufletul la umbră în pridvorul mirării și toată viața îți va fi o zi de duminică.

Ce v-ați propus pentru această vară?

Vara-i lungă, dar pentru această lună mi-am propus să citesc toată opera lui Mihail Sebastian. Și când spun toată, nu scap din vedere nici piesele lui de teatru.

Ce înseamnă pentru dumneavoastră o carte bună?

Nu e rostul meu să emit asemenea judecăți, să dau definiții, dar pot să-ți redau un punct de vedere borgeșian, spunându-ți că o carte bună nu poate să conțină numai un adevăr. O carte care vrea să dureze este o carte care trebuie să se poată citi în mai multe feluri, să ofere o lectură variabilă, schimbătoare.

Pentru că închegăm acest dialog la casa dumneavoastră din câmpie, vreau să știu ce înseamnă câmpia, că muntele știu ce înseamnă pentru dumneavoastră?

Mă fascinează în câmpie un singur fapt, anume tăcerea dilatată până la spaimă a dialogului dintre lumină și întuneric. În pustă simțul de orientare se anulează, iar vertical, cum spunea cineva, devine pendul. Spiritul câmpiei este metafizică pură. Niciunde sentimentul de singurătate nu este mai mare. Pusta Banatului imperial, că aici, în spațiul ei stăm de vorbă, te obligă să-i populezi spațiul cu o cosmogonie proprie, din absoluta nevoie de a nu-i simți pustietatea. În povestirea sa „Sfârșitul” unul din cei mai mari poeți ai eternității notează: „Există o oră din înserare când câmpia vrea parcă să vorbească. Niciodată n-o spune, sau poate că o spune de mii de ori și noi n-o înțelegem sau o înțelegem, dar e intraductibilă, ca muzica...”

Domnul meu, marea, muntele sau câmpia?

Marea este o baltă gălăgioasă, așa că rămân doar muntele și câmpia; despre câmpie ți-am răspuns, iar despre munte, cel puțin acolo unde locuiesc eu, mă învecinez cu două veverițe, una neagră și alta castanie, amândouă cu cravate albe, ce se alungă zglopii în spirală în jurul nucului înalt și bătrân. Se ridică repede până la ramurile de sus, apoi se reped în jos, scoțând țipete înăbușite de veselie. Deseori, se opresc pe o ramură și se uită la mine. Apoi, cu gemete scurte prind a da din cap, parcă mă îndeamnă spre ele. Muntele, domnișoară, muntele!

La trecuta noastră întâlnire petrecută tot aici spuneai că nu credeți decât în cuvântul care S-a făcut trup din Fecioara Maria. De ce?

Este adevărat, așa am spus convins fiind că vorbele oamenilor, mai ales acelea ale fățarnicilor formatori de opinie, slujesc mai mult întunericului decât luminii, obscurantismului decât culturii. Și mă desfăt, adăugam atunci, cu cuvintele acelor scriitori pe care îi cred pe cuvânt. Omar Khayyâm fiind unul din aceștia: „Mi-e spiritul foc sacru, cuvântul apă sfântă”, exclamă persanul într-una din rubaiyate. Până și Buddha, draga mea, cerea prudentă, chiar atunci când era

vorba de cuvintele lui: „Să nu crezi niciun cuvânt de-al meu doar pentru că ți l-am spus eu.” Păi nu știu dacă îți amintești, dar la începutul secolului trecut, națiunea cehă avea un fel de venerație pentru niște poeme, așa-numitele manuscrise de la Königshofer, găsite de un preot, precum se spunea, sub crucea clopotniței unei bisericuțe din sat. Ei, aceste pretinse hârtii medievale, considerate ca lucruri sfinte, au contribuit la înălțarea sentimentului național al cehilor. Cineva, care a denunțat aceste manuscrise ca fiind false a fost condamnat pentru curajul lui. Ulterior, peste doar câțiva ani, cercetările științifice, au dovedit falsul grosolan, dar și azi, oamenii mai cred în veracitatea manuscrisului. Din această pricină mă feresc de „partea de om a cuvântului”. Cred, deci, doar în cuvântul cărămidă, cărămidă întemeietoare, cuvântul care a făcut lumea și care a rămas singura noastră relație cu Dumnezeu.

Domnul meu, în această perioadă în care facem tot ce ni se cere pentru a fi pe placul Ucrainei, unii, și nu puțini, deplâng perioada Ceaușescu, pe care ei o numesc de demnitate, perioadă în care ambasadorul Americii nu porunca în sediul Guvernului României.

Ăia nu știu ce spun. România mereu a fost cu broboada în palme gata de temenea. Pot să-ți dau o mulțime de exemple...

Dați-mi doar unul, dar elocvent!

Uite, în 1970, Ion Iacobescu, cel care a demantelat rețeaua Caraman, a fost condamnat la moarte, în contumacie, prin sentința Tribunalului Militar. El aflându-se la acea dată pe teritoriul Statelor Unite ale Americii, pentru care a și trădat. La scurt timp, însă, ofițerii români

VASILE TODÎ

din DIE i-au luat urma, așteptând doar ordinul de a trece la executarea sentinței. Ei, pentru acest caz, la Vasile Pungan, consilier al lui Nicolae Ceaușescu, s-a prezentat ambasadorul SUA la București Harry George Barnes jr., arătând că autoritățile americane dețin informații că organele de Securitate întreprind măsuri pentru lichidarea fizică a lui Iacobescu. Ei și ce crezi că urmează? Barnes îi cere autoritar lui Pungan ca aceste măsuri să fie sistate. A doua zi, la ordinul lui Ceaușescu planul de aplicare a sentinței pronunțate la București a fost abandonat. Prin analogie te întreb retoric: brațul lung al Rusiei s-ar fi oprit?

Morala?

E simplă, copiii mici ascultă de oamenii mari, la fel și țările marunte.

Pot să vă întreb de unde știți?

Din cărți. Caută în „Evoluția Direcției de Informații Externe și defectorii din spionajul românesc” a lui Liviu Țăranu și vei afla confirmarea.

Da, că tot am amintit de Ucraina, cu câteva zile în urmă președintele francez Emmanuel Macron a atras atenția că „Rusia va rămâne pe hartă acolo unde e, Rusia e o putere de temut și nu vrem un război cu poporul rus. Președintele Zelenski va trebui să negocieze cu Rusia”. Cum comentați?

Simplu: Europa ori va fi, așa cum o vedea un alt francez, de Gaulle, o Europă unită sub tutelă franco-germană în înțelegere cu Rusia, ori nu va fi deloc. O Europă puternică fără sprijin rusesc, nu e posibil.

La ce vă gândiți acum?

La nimic, acum doar privesc de aici din livada casei mele peste umărul celor 30 de ani de la răscoala anticomunistă a bănățenilor și mă întreb care din conducătorii țării acesteia, ar putea să-l implore, cu cugetul curat, pe Dumnezeu asemeni lui Neemia: „Adu-Ți aminte de mine, Doamne, spre tot binele, de dragul a tot ceea ce am făcut eu pentru poporul acesta!”

Să înțeleg că un om educat întreabă și atunci când știe răspunsul?

Mă lauzi, dar îmi place. Ca oricui... Mulțumesc!

Dialog consemnat de Roxana FURDEAN
pentru Almanahul „Dobrogea” 2022

Ediție coordonată de Roxana FURDEAN